

Analýza předpokladů cestovního ruchu v regionu Valašska

Bc. Tereza Šarmanová

Diplomová práce
2008

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav veřejné správy a regionálního rozvoje
akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Tereza ŠARMANOVÁ**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Analýza předpokladů cestovního ruchu v regionu
Valašska**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- **Vymezte základní charakteristiku cestovního ruchu.**

II. Praktická část

- **Obecně definujte region Valašska.**
- **Charakterizujte předpoklady rozvoje cestovního ruchu v regionu Valašska.**
- **Analyzujte cestovní ruch v regionu Valašska.**
- **Navrhněte možné zlepšení cestovního ruchu v regionu Valašska.**

Závěr

Rozsah práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- [1] MIKULCOVÁ, M., GRACLÍK, M. Kulturní toulky Valašskem. 1. vyd. Frýdek - Místek: Alpress, s. r. o., 2001. ISBN 80-7218-649-3.
[2] NEKUDA, V. Okres Vsetín. 1. vyd. Lanškroun: TG TISK, s. r. o., 2002. 964 s. ISBN 80-7275-024-0.
[3] MIKULÁŠTÍK, T. Muzea a galerie Zlínského Kraje. Uherské Hradiště: RUTURO, s. r. o. ISBN 80-86867-01-3.
[4] HESKOVÁ, M. Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy. Praha: Fortuna, 2006. 223 s.
[5] BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace. Praha: Karolinum, 2002. 211 s.

Vedoucí diplomové práce: **PaedDr. Antonín Slaměník**
Ústav veřejné správy a regionálního rozvoje
Datum zadání diplomové práce: **10. března 2008**
Termín odevzdání diplomové práce: **5. května 2008**

Ve Zlíně dne 10. března 2008

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkan

doc. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Téma mé diplomové práce je Analýza předpokladů cestovního ruchu v regionu Valašska. Diplomová práce je rozdělená do dvou částí, do části teoretické a praktické.

V teoretické části shrnuji poznatky cestovního ruchu, vývoj cestovního ruchu, subjekt cestovního ruchu, druhy cestovního ruchu pro využití v praktické části a SWOT analýze.

V praktické části jsem vymezila celkový profil turistické oblasti Valašska a předpoklady rozvoje cestovního ruchu. Jeho současná situace je vyjádřena ve SWOT analýze. V závěrečné části navrhuji možné zlepšení cestovního ruchu.

Klíčová slova:

Mikroregion, Valašsko, cestovní ruch, SWOT analýza.

ABSTRACT

The analysis of the tourist trade forecasts in the Wallachia region is the subject of my diploma thesis. This thesis has two sections, the theoretical section and the practical section.

In the theoretical section I summarize theoretical information concerning travelling and tourism, development of tourism, subjects and types of the tourist trade. These are used in the practical section and the SWOT analysis.

In the practical section I specify the profile of Wallachian tourist district and forecasts of tourism development. The state of the art is presented in the SWOT analysis. Finally I suggest a possible tourist trade improvement.

Keywords:

Microregion, Wallachian, Tourist trade, SWOT analysis.

Chtěla bych poděkovat panu PaedDr. Antonínu Slaměnkovi za věcné a cenné rady při zpracování diplomové práce.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 CESTOVNÍ RUCH	11
1.1 VÝVOJ CESTOVNÍHO RUCHU	11
1.2 POJEM CESTOVNÍ RUCH	12
1.3 SUBJEKT CESTOVNÍHO RUCHU	12
1.4 OBJEKT CESTOVNÍHO RUCHU	13
1.5 OKOLÍ CESTOVNÍHO RUCHU	15
1.5.1 Ekonomické prostředí	15
1.5.2 Politické prostředí	16
1.5.3 Sociální prostředí	17
1.5.4 Technicko-technologické prostředí	17
1.5.5 Ekologické prostředí	18
1.6 TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU	19
1.7 DRUHY CESTOVNÍHO RUCHU	19
1.8 FORMY CESTOVNÍHO RUCHU	23
1.9 POJMY V CESTOVNÍM RUCHU	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	35
2 VYMEZENÍ TURISTICKÉ OBLASTI VALAŠSKO	36
2.1 HISTORIE VALAŠSKA	37
2.2 TURISTICKY ZAJÍMAVÉ CENTRA	38
2.2.1 Frenštát pod Radhoštěm	38
2.2.2 Velké Karlovice	39
2.2.3 Kelč	39
2.2.4 Valašské Klobouky	40
2.2.5 Valašské Meziříčí	40
2.2.6 Vsetín	41
2.2.7 Rožnov pod Radhoštěm	41
2.2.8 Vizovice	42
2.2.9 Zubří	42
3 GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA VALAŠSKA	44

3.1	OBYVATELSTVO	44
3.2	VZDĚLANÍ OBYVATELSTVA	45
3.3	NEZAMĚSTNANOST.....	47
3.4	BYDLENÍ.....	48
3.5	PRŮMYSL.....	50
3.6	ZEMĚDĚLSTVÍ.....	51
4	PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V REGIONU VALAŠSKO	54
4.1	LOKALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V REGIONU VALAŠSKO	54
4.1.1	Horopis a geologická stavba.....	54
4.1.2	Vodopis	54
4.1.3	Rostlinstvo.....	55
4.1.4	Živočišstvo	56
4.1.5	Klimatické předpoklady	57
4.1.6	Kulturně-společenské předpoklady	57
4.1.7	Lidové tradice.....	58
4.1.8	Společenské akce.....	60
4.1.8.1	Rožnov pod Radhoštěm a okolí.....	60
4.1.8.2	Vsetín a okolí	61
4.1.8.3	Valašské Meziříčí a okolí	61
4.1.8.4	Karlovské muzeum	62
4.1.8.5	Zvonice na Soláňi	62
4.1.8.6	Liptál	62
4.2	REALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU	62
4.2.1	Dopravní předpoklady.....	62
4.2.2	Ubytovací služby	65
4.2.3	Stravovací služby	68
4.2.4	Doplňková zařízení	69
4.2.5	Informační centra	71
5	ANALÝZA CESTOVNÍ RUCH V REGIONU VALAŠSKA.....	73
5.1	SILNÉ STRÁNKY	73
5.2	SLABÉ STRÁNKY	74
5.3	PŘÍLEŽITOSTI	75
5.4	HROZBY	75
6	STRATEGICKÉ CÍLE A PRIORITY	77
6.1	VIZE	77
6.1.1	Globální cíle	77
6.2	STRATEGICKÉ CÍLE	77
6.3	STRATEGICKÉ PRIORITY	78
7	PROJEKTY V NOVÉM HROZENKOVĚ	82
	ZÁVĚR	85

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	86
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	88
SEZNAM OBRÁZKŮ	89
SEZNAM TABULEK.....	90
SEZNAM PŘÍLOH.....	91

ÚVOD

Pro svoji diplomovou práci jsem si zvolila téma „Analýzu předpokladů cestovního ruchu v regionu Valašska“ a to zejména proto, že cestovní ruch a jeho rozvoj považuji za významný stimul ekonomického rozvoje.

Hlavním důvodem výběru tématu diplomové práce je skutečnost, že pocházím z Nového Hrozenkova, centra Valašska a s touto problematikou se setkávám v každodenním životě. Cílem této diplomové práce je provedení analýzy současného stavu cestovního ruchu v regionu Valašsko, charakterizovat předpoklady rozvoje cestovního ruchu v regionu Valašska a navrhnout možné zlepšení.

Cestovní ruch jako takový se stal v posledních pár letech velmi významný. Je to jedna ze součástí trávení volného času. V rámci cestovního ruchu se každoročně dává do pohybu obrovská masa lidí. Jeho dopady ať už ekonomické, sociální, politické, kulturní a mnohé jiné přispívají k rozvoji státu, města, kraje i obce samotné. Rozvíjí se pracovní příležitosti, přináší investice zahraniční i tuzemské, zvyšuje životní úroveň obyvatelstva. Také je požadována určitá úroveň služeb, jako například kvalitní ubytovací a stravovací zařízení, potřebná infrastruktura (komunikace, dopravní dostupnost, aj.).

V současné době se také narůstá příliv turistů ne jen do velkých a známých měst, ale také do regionů, kde se jim nabízí zajímavý program, zde se věnují různým druhům aktivit (odpočinek, sport, turistika, poznání tradic atd.).

Diplomová práce se skládá z dvou hlavních částí: části teoretické a části praktické. Teoretická část obsahuje základní charakteristiku cestovního ruchu, je zde vymezen vznik cestovního ruchu, pojem cestovní ruch, subjekt cestovního ruchu, druhy cestovního ruchu atd.

Praktická část na základě teoretických poznatků, obecně definuje region Valašska, dále charakteristiku předpokladů rozvoje cestovního ruchu ve vybraném regionu, následně analýzu současného stavu regionu v oblasti cestovního ruchu. Výsledky analýzy jsou shrnuty ve SWOT analýze.

Na základě těchto poznatků byla navržena možná zlepšení cestovního ruchu v regionu Valašska.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CESTOVNÍ RUCH

Pro samotnou analýzu potřebujeme pochopit význam cestovního ruchu. Proto v této kapitole se zaměříme na cestovní ruch a jeho teoretickou část. K pochopení použijeme podklady z odborné literatury.

1.1 Vývoj cestovního ruchu

Cestovní ruch, pokud jde o jeho původní význam, lze považovat za jiný výraz pro cestování. Cestovní ruch je postupně spojován s využitím volného času, s poznáváním a rekreací. V literatuře lze nalézt řadu odkazů na to, že lidé v podstatě cestovali již v dávnověku. Většina autorů se shoduje v tom, že začátky moderního cestovního ruchu je možno hledat nejdříve v 17. a 18. století, a to zejména v cestách šlechticů a tovaryšů za získáváním zkušeností. V masové formě však vzniká cestovní ruch až ve druhé polovině 19. století a největšího rozmachu potom dosahuje vlivem demokratizačních změn ve světě po 2. světové válce, respektive v posledních dvou desetiletích tohoto století.

Vznik a další rozvoj cestovního ruchu je projevem hlavně dvou lidských potřeb, a to potřeby rekreace, tj. oddechu (odpočinku), a potřeby bezprostředního poznání. Obě tyto potřeby se začaly projevovat s rozvojem výrobních sil. Vznik moderní tovární výroby provázený v počátcích tíživými pracovními a bytovými podmínkami a neúměrně dlouhou pracovní dobou vyvolával potřebu odpočinku mimo toto běžné prostředí, a to nejčastěji v přírodě. Průmyslová revoluce s sebou potom přinesla ještě další společenské změny:

- došlo k rozdělení dřívějších rodinných hospodářství na venkově a odchodu venkovského obyvatelstva za prací do měst,
- revoluce vyvolala potřebu vzdělávání, tj. poznávání nových výrobních způsobů, ale i jiných způsobů života.

Rozvoj výrobních sil a dělba práce ve společnosti vyvolaly následující potřeby, které lze označit za základní příčiny vzniku moderního cestovního ruchu:

- potřebu obnovovat spojení s přírodou jako zdrojem regenerace pracovních schopností lidí,

- potřebu vzdělávání jako předpokladu pro uplatnění se v nových výrobních podmínkách a potřebu poznávání nových výrobních způsobů a postupů pro urychlení dalšího technického rozvoje,
- potřebu obnovování styku s lidmi, které nové výrobní podmínky od sebe oddělily, ale i nové navazování styku s lidmi jako formy poznávání a výměny zkušenosti.

Cestovní ruch nevznikl tedy pouze z touhy člověka spatřit přírodní krásy a historické památky, ani v důsledku migračního pudu lidí, ale vznikl na základě určitého stupně vývoje, zejména materiálních podmínek života společnosti. Rozvoj výrobních sil s sebou nepřinesl pouze vznik potřeb vyvolávajících cestovní ruch, ale současně vytvořil i základní podmínky pro uspokojování těchto potřeb. [4]

1.2 Pojem cestovní ruch

Cestovní ruch patří mezi významné ekonomické a sociální jevy současné moderní společnosti. Přesně vymezit a definovat cestovní ruch je velmi obtížné. V minulých letech bylo učiněno mnoho pokusů o jednoznačnou definici, proto se v odborné literatuře vyskytují různá, více či méně výstižná vysvětlení. Pro naše potřeby budeme vycházet z definice Světové organizace cestovního ruchu (WTO):

Cestovní ruch je činnost osoby, cestující ve volném čase na přechodnou dobu do místa mimo její trvalé bydliště, a to za jiným účelem, než je vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě. [4], [12]

1.3 Subjekt cestovního ruchu

Subjekt cestovního ruchu (turist subjekt) reprezentuje účastník cestovního ruchu. Z ekonomického hlediska je jím každý, kdo uspokojuje svoje potřeby spotřebou statků cestovního ruchu v době cestování a pobytu mimo místo trvalého bydliště a obvykle ve volném čase. Je nositelem poptávky a spotřebitelem produktu cestovního ruchu.

Z hlediska statistiky je účastníkem cestovního ruchu cestující označený jako návštěvník, turista nebo výletník. V souladu se závěry mezinárodní konference o statistice

cestovního ruchu z roku 1991 však tyto pojmy nejsou ekvivalentní. Ve struktuře cestujících má své místo i stálý obyvatel jako potenciální účastník místního, nebo zahraničního cestovního ruchu.

Stálý obyvatel (rezident) v domácím cestovním ruchu je osoba, která žije alespoň šest po sobě následujících měsíců v jiném místě před příchodem do jiného místa na kratší dobu než šest měsíců. V zahraničním cestovním ruchu je to osoba, která žije v zemi alespoň jeden rok před příchodem do jiné země na kratší dobu než jeden rok. Jde tedy o občany státu a cizince splňující tato kritéria

Návštěvník (visitor) je osoba, která v domácím cestovním ruchu cestuje na jiné místo v zemi svého trvalého bydliště na kratší dobu než šest měsíců. V zahraničním cestovním ruchu cestuje do jiné země na dobu nepřesahující jeden rok s tím, že hlavní účel cesty je v obou případech jiný než výkon výdělečné činnosti.

Turista (tourist) je osoba, která v domácím, resp. v zahraničním cestovním ruchu splňuje kritéria návštěvníka. Účast turisty na cestovním ruchu je spojena minimálně s jedním přenocováním. Z hlediska délky pobytu s přitom rozlišuje

- turista na dovolené (holiday maker), který pobývá na daném místě více než určený počet nocí nebo dní (např. v ČR 2-3 noci, ve Francii 7 – 8 nocí),
- krátkodobě pobývajícím turistu (short-term tourist), který cestuje na dobu nepřekračující určený počet nocí nebo dní, ale zahrnuje pobyt alespoň s jedním přenocováním.

Výletník (excursionist, same-day visitor) je návštěvník, který necestuje na kratší dobu než 24 hodin s tím, že přenocuje v navštíveném místě. [4]

1.4 Objekt cestovního ruchu

Objektem cestovního ruchu (objekt of tourism) je všechno, co se může stát cílem změny místa pobytu účastníka cestovního ruchu. Jde o přírodu, kulturu, hospodářství apod. Objekt cestovního ruchu je tak nositelem nabídky.

Tvoří ho cílové místo, podniky a instituce cestovního ruchu. Subjekt cestovního ruchu cestuje do cílového místa jen tehdy, když existuje vhodný ekvivalent na

uspokojování jeho potřeb. Jeho součástí jsou služby a zboží vyráběné podniky a institucemi cestovního ruchu v cílovém místě.

Cílové místo představuje středisko cestovního ruchu, region, nebo stát jako cestovní cíl. V odborné literatuře se na jeho označení používá i pojem **destinace cestovního ruchu** (tourist destination, tourist area). Často je používán zkrácený termín destinace. Pojem destinace však nemusí souviset výhradně s cestovním ruchem.

Cílové místo musí mít vhodný přírodní a kulturní potenciál pro cestovní ruch, který se označuje i jako **primární nabídka**. Potenciál cestovního ruchu není v prostoru rozmístěn rovnoměrně a s ohledem na svojí jedinečnost může mít místní, regionální, celostátní až mezinárodní význam. Umožňuje naplnit cíle (motivy) účasti na cestovním ruchu (oddych, zdraví, poznání, společenská komunikace apod.). Prostředkem k dosažení tohoto cíle je různorodá infrastrukturní vybavenost, která se označuje jako **sekundární nabídka**. Jde o podniky, zařízení a instituce cestovního ruchu, závisí od primární nabídky, jejich funkcí, významu a délky využívání v průběhu roku.

Z hlediska funkcí rozlišuje

- **městská střediska cestovního ruchu**, ve kterých jsou soustředěné kulturně – historické památky, administrativně-správní orgány, obchody a průmysl,
- **lázeňská místa** vybudovaná na bázi přírodních léčivých zdrojů (termální a klimatické lázně),
- **rekreační střediska** s možností koupání a vodních sportů v nížině, turistiky a vodních sportů v podhorských oblastech, turistiky a zimních sportů v horské krajině,
- **rekreační obce**, ve kterých zanikla původní hospodářská funkce a v současnosti jsou využívány na rekreační účely,
- **chatové oblasti**, nacházející se obvykle při vodních plochách nebo výletních místech s přírodními a civilizačními atraktivitami.

Vedle cílových měst charakteru středisek jde o regiony (oblasti) cestovního ruchu. Region cestovního ruchu je přirozený celek, který má z hlediska podmínek rozvoje cestovního ruchu společné charakteristické vlastnosti, kterými se odlišuje od sousedních území. Zároveň musí splňovat tři předpoklady:

1. primární nabídku musí mít v takovém množství a kvalitě, že je přitažlivá (atraktivní) a vyvolává návštěvnost,
2. komunikační dostupnost, která umožňuje přístup do území a pohyb za atraktivitami cestovního ruchu,
3. infrastrukturní vybavenost, která umožňuje přístup do území a využívání jeho atraktivit.

Cestovním cílem může být stát, jehož přitažlivost není odvozená od zajímavosti jeho středisek a regionů cestovního ruchu, ale je pro návštěvníka zajímavý jako celek. Odlišuje se od jiných zemí způsobem života místního obyvatelstva, jeho zvyklostmi, tradicemi apod. [4]

1.5 Okolí cestovního ruchu

Ekonomické, politické, sociální, technicko-technologické a ekologické prostředí nemá k cestovnímu ruchu výlučný vztah, ale cestovní ruch více nebo méně ovlivňuje. Zároveň je aktuální i zpětná vazba, tj. vliv cestovního ruchu na jeho okolí. Síla této vazby závisí obvykle na stupni kooperace všech zainteresovaných na rozvoji cestovního ruchu. [4]

1.5.1 Ekonomické prostředí

Je pro rozvoj cestovního ruchu velmi významné. Jde zejména o pozitivní anebo negativní vlivy ekonomického růstu, nezaměstnanosti, inflace, stability měny a úrokové míry.

Rozhodující je **ekonomický růst**, který se projevuje v růstu hrubého domácího produktu. Růst hrubého domácího produktu ovlivňuje objem investic a výdajů na cestovní ruch. Pozitivní vliv těchto činitelů nastává, když výdaje na cestovní ruch rostou rychleji než hrubý domácí produkt. Hospodářský pokles a krize, kterou provází růst nezaměstnanosti a zmrazení mezd, má negativní vliv na cestovní ruch. **Nezaměstnanost** se spojuje s poklesem příjmů obyvatelstva a s výdaji na méně zbytné potřeby, mezi které se řadí i výdaje na cestovní ruch.

Inflace má za následek pokles kupní síly peněz a projevuje se všeobecně růstem cen zboží a služeb včetně cen zboží a služeb cestovního ruchu. Důležitá je i **stabilita měny**, která ovlivňuje zejména zahraniční cestovní ruch. Devalvace měny zdražuje vycestování obyvatel do zahraničí a naopak pobyty cizinců zlevňuje. V pasivním zahraničním cestovním ruchu musí totiž občan za jednotku cizí měny zaplatit víc jednotek domácí měny. Zahraniční návštěvník dostane za jednotku měny své země více peněžních jednotek měny navštívené země. Zhodnocení měny určitého státu má na cestovní ruch opačný účinek.

Úroková míra je cenou za poskytnutý úvěr. Její výše může působit stimulačně na investování v cestovním ruchu. Nedostupnost úvěrů vlivem vysoké úrokové míry omezuje investování. Zejména v období hospodářského poklesu a krize stát vysokou úrokovou mírou ovlivňuje objem peněžních prostředků v oběhu a tak vyrovnává míru inflace.

Zpětná vazba cestovního ruchu na ekonomické prostředí se projevuje v jeho vlivu na ekonomický růst, zvýšení zaměstnanosti, příjmy obyvatelstva, platební bilance státu apod. [4]

1.5.2 Politické prostředí

Politické prostředí, které ovlivňuje rozvoj cestovního ruchu, tvoří zejména mírové podmínky v jednotlivých státech a ve světě jako celku. Mír se latinsky označuje jako „*conditio sine qua non*“ (nevyhnutelná podmínka) rozvoje cestovního ruchu. Cestovnímu ruchu se nedaří v zemích, ve kterých jsou občanské nepokoje nebo je ohrožena bezpečnost turistů, jejich zdraví, případně majetek. Důsledky teroristického útoku na tzv. americká dvojčata v roce 2001 mají v mezinárodním cestovním ruchu dlouhodobý dopad.

Mnoho závisí i od společenského zřízení státu, ve kterém se cestovní ruch rozvíjí, protože stát je nositelem politiky cestovního ruchu. Důsledky této politiky se projevují při vytváření státních orgánů cestovního ruchu, tvorbě právních norem týkajících se možnosti rozvoje cestovního ruchu, ale i v jeho případné stagnaci nebo poklesu, podpoře aktivit souvisejících s rozvojem regionů včetně cestovního ruchu. Dále i v budování infrastruktury sloužící i pro cestovní ruch (např. výstavba dálnic), účelné využívání volného času obyvatelstva apod.

Významné je odstraňování bariér v podobě cestovních formalit, např. zrušení vízové povinnosti jednotlivých krajin, zrychlování odbavení cestujících na hraniční přechodech, vytváření vhodných podmínek pro finanční zabezpečení turistů cestujících do zahraničí. Na druhé straně je cestovní ruch významným hospodářsko-politickým činitelem podílejícím se na prohlubování spolupráce mezi jednotlivými zeměmi s ohledem na vzájemné poznávání způsobu života a upevňování světového míru. [4]

1.5.3 Sociální prostředí

Je dáno společenským zřízením. To ovlivňuje např. rozdělování hrubého domácího produktu, pracovní a mimopracovní podmínky, dále i sociální politiku státu.

Rozdělování hrubého domácího produktu se projevuje v hmotné spotřebě služeb obyvatelstva, má vliv na úroveň výživy, odívání, vybavenosti domácností předměty dlouhodobé spotřeby, dále i na úroveň veřejné spotřeby, např. služby zdravotnictví, školství.

Pracovní podmínky jsou spojené s délkou pracovní doby, intenzitou práce, pracovním prostředím, úrovní technické vybavenosti, hygienou a bezpečností práce. Mimopracovní podmínky souvisejí s fondem volného času jako součástí mimopracovního času, podmínkami jeho účelného využívání apod. Jedinečný význam má zákonná placená dovolená, která ovlivňuje zejména rozvoj dlouhodobého cestovního ruchu.

Sociální politika se zaměřuje na sociální zabezpečení těch občanů, kteří mají nedostačující, nebo nemají žádné pracovní příjmy na zabezpečení základních životních potřeb. Stát určuje podmínky pro nemocenské pojištění, důchodové zabezpečení, přídavky na děti apod. Zpětná vazba cestovního ruchu na sociální prostředí se projevuje např. diferenciací nabídky produktu tak, aby se umožnila účast na cestovním ruchu i sociálně slabším skupinám obyvatelstva, včetně zdravotně hendikepovaných. [4]

1.5.4 Technicko-technologické prostředí

Označujeme dopravní infrastrukturu a další technickou informačně-technologickou vybavenost umožňující rozvoj cestovního ruchu.

V dopravní infrastruktuře jde zejména o existenci a vybavenost sítě dálničních tahů, které si vyžaduje neustále rostoucí stupeň motorizace obyvatelstva, hustotu, kapacitu a

propustnost železniční dopravní sítě, hustotou letišť a frekvenci pravidelných a nepravidelných leteckých spojení, existenci lodní přepravy v místech vhodných pro její rozvoj, podobně jako osobních dopravních zařízení v horských a vysokohorských střediscích cestovního ruchu. Rozvoj dopravy má však i negativní vliv na cestovní ruch a životní prostředí.

Například zvýšení rychlosti má za následek omezování zážitků a dojmů z cestovního ruchu, které jsou povrchnější, masovost automobilové přepravy se projevuje v zahlcení hraničních přechodů, menší operativnosti odbavování cestujících, zvýšení počtu dopravních nehod a odstraňování jejich následků apod.

Zvláště významné jsou nové technologie, které ulehčují poskytování jednotlivých druhů služeb cestovního ruchu, umožňují snižovat počty pracovníků, šetřit energii, vodu apod. Informace společnosti souvisí s novými informačními technologiemi, které umožňují elektronické rezervování služeb přes centrální systémy rezervování, využívání internetu jako distribučního kanálu, který urychluje nejen výměnu informací, ale i rozhodování účastníků cestovního ruchu a obchodní činnost v cestovním ruchu.

Zpětná vazba cestovního ruchu na technicko-technologické prostředí se projevuje ve zvláštních požadavcích cestovního ruchu na konstrukci jednotlivých druhů dopravních prostředků, pohodlí a rychlost přeprav, bodování dopravní infrastruktury tak, aby se zpřístupnily i méně známé atraktivity cestovního ruchu, na zpracování specifického softwaru pro potřeby ubytovacích zařízení, cestovních kanceláří, cestovní agentur atd. [4]

1.5.5 Ekologické prostředí

Ekonomický růst má své hranice a provází jej zhoršování životního prostředí. Cestovní ruch je již z hlediska podstaty závislý na přirozené tvorbě atraktivního prostředí. Rozvíjí se tam, kde existují vhodné přírodní a kulturně-historické zdroje rozmístěné v zemi. Závislost cestovního ruchu na ekologickém prostředí je větší než ve většině jiných hospodářských aktivit. Proto narušení rovnováhy země u prvků jako je půda, voda, ovzduší může vést k omezení, případně i k likvidaci cestovního ruchu. Na tyto skutečnosti upozornila i mezinárodní konference o Zemi, která se uskutečnila z iniciativy OSN v roce 1995 v Rio de Janeiru. Výsledkem rozhovorů jejich účastníků byla strategie trvale udržitelného rozvoje, tzv. Agenda 21, zaměřená na uspokojování potřeb nejen současné

generace, ale i budoucích generací. Agenda je obsažena v Deklaraci o životním prostředí a rozvoji.

Ochrana přírody a země z hlediska cestovního ruchu musí respektovat potřebu rovnováhy mezi blahobytem a volným časem zejména z hlediska přípustného zatížení země návštěvníky a rozvojem zařízení cestovního ruchu. Proto v mnohých státech existuje např. částečný nebo úplný zákaz vstupu motorových vozidel na území národních parků, nebo chráněných území, zákaz poškozování flory a fauny. Racionální výstavbu nových zařízení cestovního ruchu usměrňují záměry územního plánování.

Snížení vlivu cestovního ruchu na životní prostředí je možné očekávat zvýšení ekologického cítění obyvatelstva zejména přechodem masového cestovního ruchu na tzv. ekologický cestovní ruch (ekologicky šetrný cestovní ruch). První požadavky na tento přechod se datují již z poloviny sedmdesátých let 20. století. [4]

1.6 Typologie cestovního ruchu

Specializovat cestovní ruch jen ve všeobecné rovině by bylo nedostačující z důvodu, že v každodenní praxi se projevuje v různých druzích a formách, které se neustále vyvíjejí a obohacují v závislosti na poptávce účastníků cestovního ruchu a technicko-technologických možnostech nabídky.

O druzích cestovního ruchu hovoříme tehdy, když na základ posuzování cestovního ruchu vezmeme motivaci jejich účastníků, tj. účel pro který cestují a pobývají přechodně na cizím místě. O formách cestovního ruchu mluvíme, když jako základ posuzování cestovního ruchu vezmeme různé příčiny, které ho ovlivňují a důsledky, které přinášejí. [4]

1.7 Druhy cestovního ruchu

Z hlediska motivace v cestovním ruchu hovoříme zejména o rekreačním, sportovním a dobrodružném, mysliveckém a rybářském, kulturním a náboženském (poutním), lázeňském a zdravotním, obchodním, kongresovém a stimulačním cestovním ruchu. V praxi se druhy cestovního ruchu nevyskytují v čisté podobě, ale ve vzájemné kombinaci, přičemž jeden z nich bývá dominantní. Například rekreační cestovní ruch se

nejčastěji kombinuje se sportovním, zdravotním a kulturním cestovním ruchem, lázeňský s kulturním a zdravotním cestovním ruchem apod.

Rekreační cestovní ruch (recreation) je druh cestovního ruchu, pro který je charakteristický pasivní, ale i aktivní odpočinek ve vhodném přírodním prostředí s cílem obnovy fyzických a psychických sil. Pobyt v příznivém přírodním prostředí kombinovaný s různými rekreačními aktivitami (pohybové a nenáročné sportovní činnosti, např. procházky, táboření v přírodě, chataření, chalupáři a jiné) má vliv na organismus a duševní pohodu člověka. Dostává stále větší význam se zhoršujícím se životním prostředím v místě trvalého bydliště a pracoviště. Rekreační cestovní ruch má podobu individuální, nebo rodinné rekreace, kterou si účastníci organizují sami ve vlastních, nebo pronajatých zařízeních, nebo organizovanou formou ve veřejnosti přístupných zařízeních cestovního ruchu.

Jeho součástí je **tématický cestovní ruch** (thematic tourism) zaměřený na uspokojování specifických odborných a rekreačních potřeb. Má individuální i organizované formy. Z odborného hlediska je podřízený specifickým zájmům a potřebám návštěvníků, např. technické památky a zajímavosti, sakrální stavby. Rekreační potřeby a zážitky zprostředkovávají např. i tématické parky v Evropě i zámoří, které poskytují rozličné rekreační a zábavní atrakce pro děti a dospělé. Tématický cestovní ruch umožňuje komplexní zážitek v relativně krátkém čase.

Také pro **sportovní cestovní ruch** (sport tourism) je charakteristický pobyt ve vhodném přírodním prostředí, avšak s aktivním vykonáváním různých sportovních činností, které obvykle předpokládají určitou fyzickou kondici. Jde např. o turistiku, která může být pěší, horská, vodní, cykloturistika nebo mototuristika, ke které patří kempování, karavaning. S ohledem na roční období jsou oblíbené mnohé sportovní aktivity, v létě např. koupání a plavání ve volné přírodě nebo na koupalištích, míčové hry, tenis, pro náročnější golf, v zimě lyžování, sáňkování, bruslení. Pohybové a sportovní aktivity mimo zvyšování fyzické zdatnosti působí i na rozvíjení morálních a volných vlastností člověka, jako je např. vytrvalost, houževnatost, odvaha, kolektivnost. Technicky náročným druhům sportu se věnují účastníci cestovního ruchu převážně v pasivní podobě, a to jako sportovní diváci.

Dobrodružný cestovní ruch (adventure tourism) je součástí sportovního cestovního ruchu jako výsledek touhy po neznámém, po objevování s cílem zažít nějaké

dobrodružství s jistou mírou kontrolovaného rizika. Aspekty dobrodružství souvisejí s kategoriemi emocionálního a iracionálního života člověka, který má v každodenním životě všechno racionálně uspořádané, organizované, pravidelné a ve kterém dobrodružství v původním smyslu nemá takřka žádné místo. Jde o touhu člověka změnit alespoň na krátký čas každodenní způsob života na alternativní způsob života vykonáváním rozličných aktivit, např. noční putování, zdolávání vysoko položených míst, cestování do odlehlých končin světa, pěstování extrémních, tzv. adrenalinových sportů, např. bungee jumping, kaňoning, rafting.

Za samostatný druh se považuje **myslivecký cestovní ruch** (hunting tourism), který má však charakter sportovního, částečně rekreačního cestovního ruchu. Jeho účastníci jsou motivováni možnostmi lovu zvěře a ptáků. Jeho součástí je **rybářský cestovní ruch** (fishing tourism) spojený s chytáním ryb na udici, nebo s potápěním v řekách, jezerech, přehradách, rybnících a mořích. Organizátoři mysliveckého a rybářského cestovního ruchu musí respektovat platnou legislativu týkající se ochrany přírody a země, upravující podmínky myslivosti a rybářství. Odstřel zvěře nebo ptáků, podobně jako chytání ryb podléhá proto kontrole (kontrola počtu ulovených zvířat, ryb, termíny výlovů a honů) a poplatkům.

Účast na **kulturním cestovním ruchu** (cultural tourism) umožňuje uspokojování duchovních potřeb lidí, kteří jsou motivováni možnostmi poznávání kulturního dědictví, kultury a způsobu života rezidentů navštívených cílových míst, možnosti zábavy a rozptýlení apod. Má mnoho forem a stupňů intenzity. V praxi má podobu návštěv muzeí, galerií, výstav, kulturních pamětihodností, archeologických nalezišť, hudebních, divadelních a filmových festivalů, společenských a náboženských akcí. Kulturní cestovní ruch představuje symbiózu vzdělávání a účelného trávení volného času, jeho účastníci jsou obeznámeni nejen s historií a kulturou vlastního a ostatních národů, ale i sociální a ekonomickou situací navštíveného místa. Populární formou je i studium v zahraničí, letní univerzitní kurzy, odborné stáže apod. Kulturní cestovní ruch se podílí na zvyšování společenské, kulturní a odborné úrovně lidí a proto se často kombinuje s jinými druhy cestovního ruchu, zejména lázeňským, rekreačním, zdravotním a kongresovým cestovním ruchem.

Náboženský, resp. **poutní cestovní ruch** (pilgrimage tourism), je součástí kulturního cestovního ruchu, spojený s tradicemi světových náboženství. Jeho nečastějším

projevem jsou poutě na poutní místa. Poutním místem může být město, obec, osada nebo krajinný prvek. Náboženský cestovní ruch se od kulturního cestovního ruchu liší náboženskými motivy a odmítáním označování jeho účastníků jako turistů. Poutní aktivita vyvolává potřebu budování přiměřené infrastruktury.

Lázeňský cestovní ruch (spa tourism) představuje zdravotně-preventivní a léčebné činnosti pod odborným zdravotnickým dohledem ve volném čase. Jeho rozvoj je podmíněn existencí přírodních léčivých zdrojů (přírodní léčivé vody, plyny, bahno a klima), které ovlivňují zaměření lázeňské léčby. Lázeňská léčba založena na využívání přírodních léčivých zdrojů se kombinuje s medikamentózní léčbou dietním stravováním a psychofyzikální rehabilitací. Lázeňskou léčbou se sleduje prevence chorob, zlepšení zdravotního stavu a tím i snižování pracovní neschopnosti obyvatelstva. V lázeňských městech se intenzivně rozvíjí i společenský a kulturní život, který pozitivně ovlivňuje výsledky lázeňské léčby.

Zdravotní cestovní ruch (health tourism) je reakcí na růst zdravotního uvědomění lidí a jejich snahy preventivně ovlivňovat své zdraví před negativními důsledky vysokého životního tempa a současného způsobu života. Požadavky na jeho rozvoj sílí díky trendu z konce minulého století, pokračujícího do současnosti, kterým se stala pohoda, péče o tělo a krásu (tzv. wellness, fitness, beauty). Vliv má i rostoucí vrstva manažerů, kteří požadují krátkodobé, ale intenzivní zotavení. Produkty zdravotního cestovního ruchu nabízejí nejenom lázně, ale i hotely v rekreačních střediscích. Jejich hlavní součástí jsou různé sportovně-rekreační, rekondiční, relaxační a další aktivity a programy.

Předmětem **kongresového cestovního ruchu** (congress, resp. conention tourism) je nejčastěji organizování kongresů, konferencí, symposií, seminářů, výstav a veletrhů. Jde o druh cestovního ruchu, který zahrnuje soubor činností spojených s cestováním a pobytem v kongresovém místě, zaměřený na výměnu vědeckých a odborných poznatků a zkušeností. Zároveň zahrnuje služební cesty a stimulační cestovní ruch. Setkávání účastníků kongresového cestovního ruchu se označují jako kongresové akce. Služby, které se účastníkům poskytují, jako kongresové služby. Součástí kongresových setkání jsou i doprovodné, před kongresové a po kongresové programy, spojené s účelným využitím volného času v kongresovém místě, v navštíveném regionu, nebo státě. Od ostatních druhů cestovního ruchu se odlišuje zejména tím, že se koncentruje obvykle do velkých měst, uskutečňováním kongresových akcí zejména v mimo sezónním období a je spojen

s nadprůměrnými příjmy většiny jeho účastníků. Výdaje zahraničních účastníků kongresových akcí jsou 2 až 3 krát vyšší než výdaje ostatních turistů.

Služební cesty se uskutečňují s cílem navazování obchodních kontaktů v průběhu obchodních jednání (meetings). Představují největší podíl účasti na kongresovém cestovním ruchu. Přesto je tento podíl nejméně kvantifikovatelným segmentem kongresového cestovního ruchu zejména proto, že se účastníci služebních cest přepravují různými druhy dopravních prostředků a ubytovávají se v ubytovacích zařízeních rozličných kategorií a tříd. Souhrn aktivit cestujících spojených s profesí uskutečňujících se mimo místo trvalého bydliště se v odborné literatuře označuje i pojmem **obchodní cestovní ruch** (business travel). Zároveň se specifikuje jako relativně samostatný druh cestovního ruchu, který zahrnuje i kongresový cestovní ruch. Oba jsou součástí tzv. **profesního**, resp. **profesionálně orientovaného cestovního ruchu**.

Stimulační cestovní ruch (incentive tourism) je pojem, který označuje cestování s cílem stimulovat zaměstnance k vyšší motivaci pracovního výkonu. Smyslem je podnítit jejich zájem o obchodní úspěch podniku a zvýšení ekonomických výsledků. Slouží k posílení sociálních vazeb mezi zaměstnanci firmy, kultivuje pracovní vztahy a vychovává zaměstnance. Účast na stimulačním cestovním ruchu je odměnou – prémie vítězů interní soutěže organizované zaměstnavatelským podnikem, firmou. Zvyšuje motivaci pracovníků k výkonu. V posledním období se stimulační pobyty vztahují nejen na zaměstnance podniku, ale i na partnery, např. distributory, zprostředkovatele, zákazníky. Stimulační cestovní ruch vyžaduje perfektní organizaci a obsahovou náročnost programu, jehož součástí je i specificky zaměřený pracovní program (incentive meetings). [4]

1.8 Formy cestovního ruchu

Formy cestovního ruchu umožňují blíže určit podstatu cestovního ruchu z hlediska potřeb a cílů jeho účastníků. Toto poznání dovoluje lépe připravit produkt a nabízet na trhu cílové skupině účastníků cestovního ruchu.

Typologie forem cestovního ruchu využívá více klasifikačních kritérií.

1. Z geografického hlediska hovoříme o domácím, zahraničním a mezinárodním cestovním ruchu. Odvozenými formami jsou vnitřní, národní a regionální cestovní ruch.

Domácí cestovní ruch (internal tourism) představuje cestování a pobyt domácího obyvatelstva ve vlastní zemi. V hospodářsky vyspělých státech se domácí cestovní ruch stal základem rozvoje zahraničního cestovního ruchu. V rozvojových státech je tomu naopak, základem rozvoje cestovního ruchu je zahraniční cestovní ruch.

Zahraníční cestovní ruch je spojený s cestováním a pobytem rezidentů v zahraničí. Rozlišujeme přitom aktivní a pasivní zahraniční cestovní ruch. **V aktivním zahraničním cestovním ruchu** (inbound tourism) jde o příchod zahraničních návštěvníků do cílové země (příjezdový cestovní ruch), jejichž výdaje se v navštívené zemi projevují v aktivech bilance cestovního ruchu jako součásti platební bilance státu. **V pasivním zahraničním cestovním ruchu** (outbound tourism) jde o příchod zahraničních návštěvníků do cílové země (výjezdový cestovní ruch) jejichž výdaje se v mateřské zemi projevují v pasivech bilance cestovního ruchu jako součásti platební bilance státu.

Mezinárodní cestovní ruch (international tourism). Tvoří aktivní a pasivní zahraniční cestovní ruch několika států, nebo regionů. S pojmem mezinárodní cestovní ruch se váže i pojem **světový cestovní ruch a cestovní ruch světa** (tourism of the world, global tourism). Pod světovým cestovním ruchem rozumíme souhrn aktivního a pasivního zahraničního cestovního ruchu všech zemí světa a pod cestovním ruchem světa – souhrn domácího a zahraničního cestovního ruchu všech států světa. Podle odhadů Světové organizace cestovního ruchu se domácí cestovní ruch na cestovním ruchu světa podílí přibližně 80% a zahraniční cestovní ruch asi 20%.

Vnitřní cestovní ruch (domestic tourism) zahrnuje domácí cestovní ruch a aktivní zahraniční cestovní ruch. Národním cestovním ruchem (national tourism) rozumíme domácí cestovní ruch a pasivní zahraniční cestovní ruch. Regionální cestovní ruch zahrnuje cestovní ruch regionů a států jako cestovních cílů. V domácím cestovním ruchu hovoříme např. o cestovním ruchu Valašska a Slezska, apod. V mezinárodním cestovním ruchu podle Světové klasifikace Světové organizace cestovního ruchu může jít o cestovní ruch Evropy, Severní a Jižní Ameriky, Afriky aj. Regionální cestovní ruch se však může vztahovat i na menší regiony, např. na střední Evropu, východní Evropu.

2. **Podle počtu účastníků** se dělí cestovní ruch na individuální, skupinový, masový a ekologický cestovní ruch. Individuální a skupinový cestovní ruch se zároveň váže na způsob organizování účasti na cestovním ruchu.

Individuální cestovní ruch (individua tourism) je založený na individuálním cestování a samostatném organizování pobytu jednotlivcem, nebo malou skupinou lidí. Jeho předností je seberealizace při tvorbě programu a libovolné přizpůsobování se podmínkám. Typickým příkladem individuálního cestovního ruchu je individuální chatová rekreace, tzv. druhé bydlení.

Účastníci **skupinového cestovního ruchu** (group tourism) cestují v organizovaných skupinách a využívají z toho vyplývající výhody, např. slevy při přepravě, v ubytovacím zařízeních, při návštěvě objektů a atrakcí cestovního ruchu. Může jít o organizovaný, nebo neorganizovaný cestovní ruch.

Masový a ekologický cestovní ruch (mass tourism, ecological tourism) jsou protipóly.

Na vrub ekologického cestovního ruchu je nutné poznamenat, že se netýká pouze návštěvníků, kteří se ztotožňují s přírodou a snaží se ji chránit, ale i nabídky cílových míst a podnikatelů. Nositelem poptávky po ekologickém cestovním ruchu jsou lidé se speciálním zájmem o ochranu životního prostředí, zejména přírody a kultury, ale i návštěvníci, kteří si přejí do programu pobytu zahrnout výlet do přírodní rezervace jako součást svých produktů nabízejí aktivity, které jsou ekologicky úsporné, minimalizují odpad, spotřebu omezených zdrojů energie a pitné vody, používají místní suroviny, školí personál apod. Návštěvníci očekávají ekologické chování od všech producentů a zprostředkovatelů služeb v cestovním ruchu.

3. Důležité je i rozlišení cestovního ruchu **podle způsobu organizování** na individuální a organizované cestování.

Individuálně si cestování organizuje až 80% účastníků cestovního ruchu. Jeho charakteristika je uvedena v předcházejícím textu.

Organizované cestování (organized tourism) je hlavním předmětem profesionálním organizátorů cest, kterými jsou cestovní kanceláře (touroperátoři), případně jiné, např. charitativní organizace. Výsledkem činnosti organizátora jsou zájezdy (pobyty), které na rozdíl od individuálních cest mají společné, pevné body programu, ve kterých je volnost rozhodování jednotlivců relativně omezená.

Součástí organizovaného cestování je klubový cestovní ruch (club tourism). Jde o formu cestovního ruchu, kde účastníci pobývají v klubových zařízeních – v klubu atraktivních až exkluzivních středisek cestovního ruchu u moře, nebo na horách. Součástí produktu klubového cestovního ruchu je mimo ubytování a stravování široká nabídka doplňkových služeb. Mezi nimi dominují animační služby. Animací se rozumí oživení, animovat znamená rozveselovat, bavit, povzbuzovat, resp. aktivně využívat volný čas, nebo organizovat a aktivně vykonávat různé činnosti. Nabídka animačních služeb se tvoří se záměrem obohatit rekreační pobyt, má vést k povzbuzení, k zábavě a veselí. Klubové pobyty se často nabízejí za ceny označované jako all inclusive (všechno v ceně). Pobyty v rámci klubového cestovního ruchu jsou dlouhodobé, obvykle jeden až tři týdny.

4. Podle věku účastníků cestovního ruchu hovoříme o cestovním ruchu dětí, mládežnickém, rodinném a seniorském cestovním ruchu.

Cestovní ruch dětí (children's tourism) je forma cestovního ruchu určena dětem ve věku do 15 let, které se zúčastňují organizovaných pobytů a výletů bez účasti rodičů, avšak s jejich souhlasem (dětský tábor, škola v přírodě, školní výlety, apod.).

Mládežnický cestovní ruch (youth tourism) je spojený s cestováním mladých lidí ve věku 15 až 25 let, kteří již věkem nepatří mezi děti a ještě nejsou všichni začleněni do určitého sociálně-ekonomické skupiny. Z biologického hlediska jde o období adolescence a ranné dospělosti. Účast na mládežnickém cestovním ruchu je ovlivněna sociálně-ekonomickou situací a fondem volného času mládeže. Mládež upřednostňuje kolektivní akce s možností sociálního kontaktu a hlučnější zábavy, turistiku, sportovní a kulturní soutěže. Při uspokojování svých potřeb napodobují dospělé a vyžadují přitom jednoduché služby a přístupné ceny.

Mládež preferuje nezávislost, individuální organizování, mají touhu setrvat a cestovat se svými vrstevníky, zájem poznávat společnost a kulturu v navštíveném místě. Organizátoři cestovního ruchu nabízejí mládeži, v mnohých případech za zvýhodněné podmínky, mezinárodní výměny na bázi reciprocity se závazným programem, výměnné pobyty s ubytováním v rodinách s cílem prohloubit jazykové vědomosti a zručnosti, jazykové kurzy, mezinárodní pracovní programy, zahraniční praxe s kombinací poznávat obyvatelstvo a kulturu navštívené země.

Rodinný cestovní ruch, častěji označovaný jako rodinná rekreace, je určený zejména mladým rodinám. Mladou rodinu představují lidé ve věku 25 až 44 let, kteří žijí jako manželské páry s dětmi. Reprezentují životní styl, ve kterém hledají stabilitu a určitou kvalitu života. Její součástí je i příjemné trávení volného času mimo místo trvalého bydliště. Rodinnou rekreaci zajišťují zařízení cestovního ruchu, která jsou ochotná a schopná připravit vhodný produkt jak pro dospělé, tak i pro jejich děti.

Účastníci **seniorského cestovního ruchu** (senior tourism) jsou senioři (lidé v poproduktivním, tzv. třetím věku), pro které je typický dostatek volného času a dostatečný kupní fond zejména v ekonomicky vyspělých státech. Mohou proto cestovat dlouhodoběji a častěji. Senioři mají svoje potřeby a cíle, jsou méně pohybliví, vyžadují osobní formu nabídky, zejména balík služeb, speciální jídla a příjemnou atmosféru.

Preferují určité formy dovolené, např. poznávací zájezdy, lázeňské a zdravotní pobyty, lodní zájezdy, dlouhodobé pobyty v klimaticky příjemných místech zejména v zimních obdobích, návštěvy příbuzných, přátel a známých a tím se odlišují od ostatních skupin návštěvníků. Senioři, kteří žijí jako součást rodiny, mají větší pocit seberealizace a chuti do života, ekonomická situace je pro ně únosnější a více cestují v doprovodu členů rodiny.

Relativně samostatnou skupinu tvoří v současnosti lidé ve věku mezi 40. až 50. rokem života, kteří mají již odrostlé děti, relativní dostatek volného času, jsou ekonomicky činní, s dobrým ekonomickým postavením a v dobrém fyzickém stavu, který jim umožňuje intenzivně cestovat. Tato skupina se označuje jako „babyboomers“ a stává se samostatným a významným segmentem na trhu cestovního ruchu.

5. Z hlediska délky účasti jde o cestovní ruch výletní, krátkodobý, víkendový a dlouhodobý cestovní ruch.

Výletní cestovní ruch (excursion/trip) je cestovní ruch, který je spojený s pobytem mimo místo trvalého bydliště kratším než jeden den bez přenocování, s různou motivací (do přírody, měst, apod.), s různým typem dopravního prostředku (kolo, autobus, auto, vlak apod.) samostatně nebo jako součást zájezdu (obligatorní nebo fakultativní výlet).

Krátkodobý cestovní ruch (short-term tourism) nepřesahuje dvě až tři přenocování. Organizuje se za účelem odpočinku, poznávání, rozptýlení a zábavy,

kulturního, nebo sportovního vyžití. Nejčastěji jde o účast na cestovním ruchu koncem týdne, který se označuje jako **víkendový cestovní ruch**.

Dlouhodobý cestovní ruch (long-term tourism) je forma cestovního ruchu s přiměřenou délkou pobytu přesahující tři až čtyři přenocování. V jednotlivých zemích je délka pobytu stanovená diferencovaně.

6. Podle převažujícího místa pobytu rozlišujeme městský, příměstský, venkovský, horský, vysokohorských a přímořský cestovní ruch.

Městský cestovní ruch (urban tourism) je každá forma pobytu návštěvníků v městě, jehož hlavním cílem je celkový zážitek z návštěvy města bez ohledu na to, jestli je pobyt spojený s přenocováním, nebo bez přenocování. Může být motivovaný pracovní, nebo turisticky. S ohledem na délku pobytu v místě jde o výletní nebo pobytový cestovní ruch.

Návštěva měst umožňuje rozpoznávat nejen významné kulturní a historické pamětihodnosti, jejich architekturu, ale i současný život v nich. Pro města je to příležitost prezentovat kulturní statky, organizované události a přiměřeně je ekonomicky zhodnotit. Možnost rozvoje městského cestovního ruchu mají všechny velikostní typy měst za předpokladu, že mimo primární nabídku jsou dopravně dostupné, mají kulturní infrastrukturu, nákupní možnosti, stravovací a ubytovací možnosti, organizované kulturní, obchodní a sportovní akce.

Pozornost musí být věnována i prostorovému začlenění (orientační tabule), budování parkovišť, estetice a originalitě pěších a oddychových zón, rekonstrukcím historických budov a jejich využití pro cestovní ruch, provozní době muzeí, galerií, pamětihodnostem a obchodům. Významná je služba turistické informační kanceláře, která by měla být k dispozici návštěvníkům i ve večerních hodinách, přes víkendy a ostatní volné dny a měla by poskytovat kvalitní průvodcovské služby při prohlídce města.

Příměstský cestovní ruch, resp. příměstská rekreace (suburban recreation), se rozvíjejí w extravilánu měst a sídelních aglomeracích, ve kterých se nacházejí vhodné podmínky pro jeho rozvoj. Realizace se obvykle krátkodobě (1 až 2 dny), nejčastěji přes víkend, v relativně krátké dopravní dostupnosti (40 až 50 km, s ohledem na současnou rychlostní vybavenost automobily 80 až 120 km/hod.). Časová dostupnost je 45 až 60 minut jízdy individuální, nebo veřejnou hromadnou dopravou. Přímořská rekreace se

označuje i za alternativu tzv. druhého bydlení zejména tehdy, když jde o místa využívaná krátkodobě i v pracovních dnech.

Venkovský cestovní ruch (rural tourism) zahrnuje soubor činností spojených s cestováním a pobytem lidí ve venkovském prostředí. Obvykle jde o činnost spojenou s návratem k přírodě, s možností ubytování ve vesnických domech a různých ubytovacích zařízeních na venkově, kde je součástí nabídky i možnost stravování, nebo vlastní přípravy stravy a možnost se zapojit do různých činností spojených s pobytem na venkově.

Cílem rozvoje cestovního ruchu na venkově je zapojit do poskytování služeb místní obyvatelstvo. Důležitá je proto odborná připravenost poskytování služeb, ochota podílet se na uspokojování potřeb hostů, otevřenost a vstřícnost venkovské rodiny a schopnost komunikace v cizích jazycích. Vytvoření domácí atmosféry není možné bez komunikace s hostem. Významným motivem pobytu na venkově je kvalitnější životní prostředí venkova ve srovnání s městy a průmyslovými aglomeracemi.

Součástí venkovského cestovního ruchu je i **agroturistika** (agritourism), která se spojuje s uspokojováním potřeb účastníků cestovního ruchu na zemědělském hospodářství, nebo na selské usedlosti (tzv. dovolená na selském dvoře, resp. na farmě). Jde o trend návratu do přírody a aktivní odpočinek. Jsou s ní spojené netradiční zážitky a poznáváním života a práce na zemědělském hospodářství (charakter práce, rostliny, zvířata, nářadí apod.).

Dále to jsou různé typy řemesel a tradic (tkaní a vyšívání, řezbářství, hrnčičství, hudba, tanec, lidové slavnosti apod.). Do nabídky patří také možnost sportovně-rekreačních aktivit (jízda na koni, myslivost, rybářství apod.). V agroturistice je možná aktivní účast na typických farmářských činnostech (sečení a sušení sena, dojení, výroba másla a sýrů, sběr ovoce a lesních plodů, konzervování ovoce a zeleniny). Agroturistika se pokládá za formu udržitelného cestovního ruchu.

Ekoagroturistika (eco-agritourism) je forma agroturistiky na ekologicky hospodařících farmách. Ekologická farma nepoužívá při rostlinné a živočišné výrobě žádné syntetické chemikálie, hnojiva, hormonální přípravky, umělá barviva. Produkty ekologického zemědělství se přísně kontrolují, a když splňují národní, resp. mezinárodní standarty, mohou používat ochrannou známku bio.

Horský a vysokohorský cestovní ruch (mountain tourism) představuje soubor činností spojených s pobytem ve vhodném přírodním prostředí horských a vysokohorských středisek cestovního ruchu. Jeho účastníci se věnují pěší horské a vysokohorské turistice, horolezectví, v zimě lyžování, sáňkování.

Mnoho ubytovacích zařízení (horský hotel, horská chata, horská bouda) se nacházejí v hůře dostupném terénu bez přímého napojení na síť stezek, přístupnost je pouze pro pěší, častěji je přístupnost visutou lanovkou. Zásobování těchto zařízení v některých případech zajišťují vysokohorští nosiči. V neznámém terénu, který vyžaduje i vyšší fyzickou připravenost, je racionální využívat služeb horských průvodců, nebo horských vůdců.

Přímořský cestovní ruch se koncentruje do přímořských letovisek, ve kterých se jeho účastníci během dne věnují sportovně-rekreačním aktivitám (koupání, slunění a ostatním druhům vodních sportů), ve večerních, resp. nočních hodinách společensko-zábavním aktivitám.

7. **Podle ročního období** je možné hovořit o **sezóním** (seasonal tourism), **mimosezóním** (off season tourism) a **celoročním** (year-round tourism) cestovním ruchu.

Sezónností rozumíme nepravidelnost a nerovnoměrnost vývoje sociálněekonomických jevů vlivem vnějších příčin v průběhu roku. V cestovním ruchu je sezónnost výsledkem působení přírodních a sociálních činitelů. Přírodní činitele mají vliv na střídání ročních období, klimatické a povětrnostní změny, délku dne. To podmiňuje období s příznivými (hlavní sezona) a méně příznivými podmínkami pro cestovní ruch (vedlejší sezona).

Působení přírodních činitelů je objektivní a jejich vliv není možné podstatněji omezovat. Sociální činitelé, zejména tradice čerpání dovolené a doba školních prázdnin, vznikají sice působením přírodních činitelů, ale částečně jsou i subjektivní povahy.

Působení sociálních činitelů je proto možné cílevědomě ovlivňovat. V cestovním ruchu se sezónnost projevuje ve změnách počtu účastníků cestovního ruchu, intenzitě využívání dopravních prostředků, obsazenosti ubytovacích a stravovacích kapacit apod. Sezónnost má vliv na účast na cestovním ruchu, ovlivňuje hospodářskou činnost podniků a středisek cestovního ruchu. Na zmírnění sezónnosti v cestovním ruchu se využívá cenová

politika, aktivní nabídka služeb, propagace a administrativní opatření. Celoroční cestovní ruch se rozvíjí bez omezení, celoročně.

8. Podle použitého dopravního prostředku poznáváme motorizovaný, železniční, letecký a lodní cestovní ruch.

Motorizovaný cestovní ruch (mototourism) označuje formu cestovního ruchu spojenou s využitím přepravy motorovým dopravním prostředkem, nejčastěji automobilem, případně motocyklem. Jako forma sportovního cestovního ruchu vznikl v důsledku růstu stupně motorizace obyvatelstva.

Je charakteristický nezávislostí na hromadné osobní dopravě, rychlostí přemísťování a vysokým akčním dosahem. Mimo vlastní automobil, resp. karavan, je možné využít i pronajatý. V praxi je pro motorizovaný cestovní ruch vžitě i označení mototuristika resp. autoturistika. Úzce s ní souvisí rozvoj karavaningu a kempování. Součástí motorizovaného cestovního ruchu však může být i autobusový (autokarový) cestovní ruch, který se organizuje obyčejně na objednávku skupiny.

Karavaning (caravanning) je formou motorizovaného cestovního ruchu a produktem rozvoje automobilismu v minulém století. Karavaning ovlivnil rozvoj cestovního ruchu a proložil základy mototuristiky jako rodinného sportovního odvětví, které použitím motorového vozidla řeší rychlou přepravu a současně i ubytování v místě pohybu. Nejrozšířenější základnou karavaningu jsou tradiční autokempinky. Pokud má karavanista svůj obytný přívěs trvale umístěný v autokempinku a využívá ho jako rekreační chatu, potom hovoříme o stálém karavaningu.

Železniční cestovní ruch (railway tourism) je spojený s cestováním po železnici, s přepravou cestujících vsedě, lůžkovými, nebo lehátkovými vagony. Obyčejně jde o organizovaný cestovní ruch, kdy organizátorem zájezdů je cestovní kancelář železniční společnosti. Přepravu zabezpečuje rekreačními, nebo mimořádnými vlaky, méně pravidelnými vlaky. Kromě přepravy jde o stravovací služby s restauračním, nebo bufetovým vozem a doplňkové služby poskytované v navštívených střediscích cestovního ruchu. V současnosti využívají železnice i salónní vozy, které zařazují příležitostně a účelově do vlakové soupravy podle požadavků objednavatele pro zatraktivnění přepravy.

Letecký cestovní ruch (air tourism) je forma cestovního ruchu organizačně zabezpečovaná cestovní kanceláří leteckého dopravce. Organizátor vedle přepravy letadlem

zabezpečuje kompletní balík služeb v zřízení lokalizovaných ve vybraných střediscích cestovního ruchu, které jsou dosažitelné zpravidla v kombinaci s klasickou pozemní dopravou. Letecká doprava je nerychlejším způsobem přepravy, její výhody se projevují pouze při přepravě na větší vzdálenosti. Letecké společnosti poskytují služby cestujícím na pravidelných a nepravidelných (charterových) linkách. Malá dopravní letadla se používají na vyhlídkové lety.

Lodní cestovní ruch (shipping tourism) je forma cestovního ruchu spojená s cestováním a pobytem na říční, mořské lodi, nebo jachtě. Může přitom jít o linkové, nebo rekreační plavidlo. V současnosti je možné rozlišit léčebné námořní plavby zaměřené na odpočinek na moři včetně lékařského ošetření, školní plavby na získání zručnosti jako části školního vzdělání, případně podmořskou turistiku (potápění, plavby ponorkou) jako formu dobrodružného cestovního ruchu. Jde o atraktivní formu cestovního ruchu z hlediska kontaktu člověka s mořem a jeho léčivými účinky na lidský organismus.

9. **Z hlediska dynamiky** rozlišujeme pobytový (statický) a putovní (dynamický) cestovní ruch.

Pobytový cestovní ruch (residentia tourism) je formou cestovního ruchu, jehož účastníci pobývají více dnů na jednom místě. V závislosti na druhu cestovního ruchu (lázeňský, zdravotní apod.) se v místě pobytu věnují určitým aktivitám. Program pobytu může být doplněn o výlety a exkurze do bližšího i vzdálenějšího okolí.

Poutní cestovní ruch je spojený s cestováním zpravidla organizované skupiny účastníků po určitém trase, podle předem vypracovaného programu s určitým poznávacím cílem. Častěji se proto označuje jako poznávací cestovní ruch (cognitive tourism).

10. **Ze sociologického hlediska** hovoříme o návštěvách příbuzných a známých, sociálním a etnickém cestovním ruchu.

Návštěvy příbuzných a známých se uskutečňují z různých důvodů v tuzemsku i do zahraničí. Nejčastěji jde o upevňování rodinných vztahů, ale i o účast na rodinných společenských událostech (oslava narozenin, svatba, apod.).

Sociální cestovní ruch (social tourism) je forma cestovního ruchu, kde všechny, nebo část nákladů cestovního ruchu hradí stát, zaměstnavatel, nadace apod. Jde o cestovní ruch účastníků ze sociální skupiny, nebo hendikepovaných osob z důvodů vysokého věku,

nízkých příjmů, fyzického, nebo psychického postižení (lázeňsko-léčebné pobyty, rekreačně-zdravotní pobyty atd.) nebo osoby, které cestují v rámci různých motivačních programů (stimulační cestovní ruch). V případě úhrady plné výše nákladů z prostředků účastníků jde o **komerční cestovní ruch** (commercial tourism).

Etnický cestovní ruch (ethnic tourism) je forma cestovního ruchu, která zahrnuje cestování s motivem návštěvy původní vlasti návštěvníků, (rodiče, prarodiče, např. cesty Američanů do Irska) nebo návštěvy zajímavých národností s cílem seznámit se a poznat jejich zvyky a způsob života (např. Laponci v severní Skandinávii, domorodí obyvatelé v Austrálii), kteří se označují i jako **etnografický cestovní ruch**.

Závěrem je nutné poznamenat, že nejde o vyčerpávající přehled druhů a forem cestovního ruchu, protože každodenní praxe je neustále obohacuje a inovuje. [4]

1.9 Pojmy v cestovním ruchu

NUTS - Statistické územní jednotky vytvořené pro statistické účely Eurostatu

NUTS 1 = celé území ČR

NUTS 2 = 8 územních jednotek, sdružené nové kraje

NUTS 3 = 14 nových krajů

NUTS 4 = 77 současných okresů

NUTS 5 = obce [10], [15]

SWOT analýza - je základním nástrojem situační analýzy regionu, který napomáhá zobrazit současný stav regionu a směr jeho vývoje, kterým se může, nebo bude ubírat. [12]

Produkt - Za produkt lze považovat to, co lze na trhu nabízet k pozornosti, k získání, k používání, nebo ke spotřebě, co má schopnost uspokojit potřeby, nebo přání druhých lidí. Proto sem řadíme jak fyzické předměty a služby, tak také osoby, místa, organizace, myšlenky, kulturní výtvoř apod. [8]

Hotel je ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty vybavené pro poskytování přechodného ubytování a služeb s tím spojených (zejména stravování). Člení se do pěti tříd. Hotel Garni má vybavení jen pro omezený rozsah stravování (nejméně snídaně) a člení se do čtyř tříd. [16]

Motel je ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty poskytující přechodné ubytování a služby s tím spojené pro motoristy a člení se do čtyř tříd. [16]

Pension je ubytovací zařízení s nejméně 5 pokoji pro hosty, s omezeným rozsahem společenských a doplňkových služeb a člení se do čtyř tříd. [16]

Restaurace – je obslužné hostinské zařízení zajišťující stravovací služby se širokým sortimentem pokrmů základního stravování. [4]

Bary – pro tuto kategorii hostinských zařízení je typický prodej nápojů s možností různých forem společenské zábavy. [4]

Apartmá - uzavřený soubor místností v hromadném ubytovacím zařízení - hotelu - zpravidla ložnice, obývací pokoj, vybavená pracovna, vlastní sociální zařízení - zpravidla nadstandardní vybavení. [4]

Agroturistika - pobyty na venkově za účelem rekreace s ubytováním v zemědělských usedlostech a využitím volného času, např. výpomoc při zemědělských pracích atd. [17]

Ekoagroturistika - pobyt v zemědělských usedlostech, zabývajících se ekologicky vedeným zemědělstvím a poskytujících možnost konzultace takto vypěstovaných potravin a aktivní odpočinek ve venkovském prostředí [17]

Trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu – rozvoj, který je založen na takovém řízení všech zdrojů a aktivit cestovního ruchu, jež vede k uspokojení současných a zároveň budoucích ekonomických, sociálních a zážitkových potřeb návštěvníku a rezidentu se zachováním kulturní integrity, procesu a vazeb v ekosystémech a rozvíjení systému životních hodnot návštěvníků i obyvatel regionu. [18]

Turistické regiony - rozčleněn turistický potenciál

Turistické oblasti - regiony byli rozčleněny při zpracování programů rozvoje cestovního ruchu krajů a regionů na menší území. [18]

Akční programy – specifikují co bude učiněno, kdo to udělá, kdy to bude učiněno, kolik to bude stát. [8]

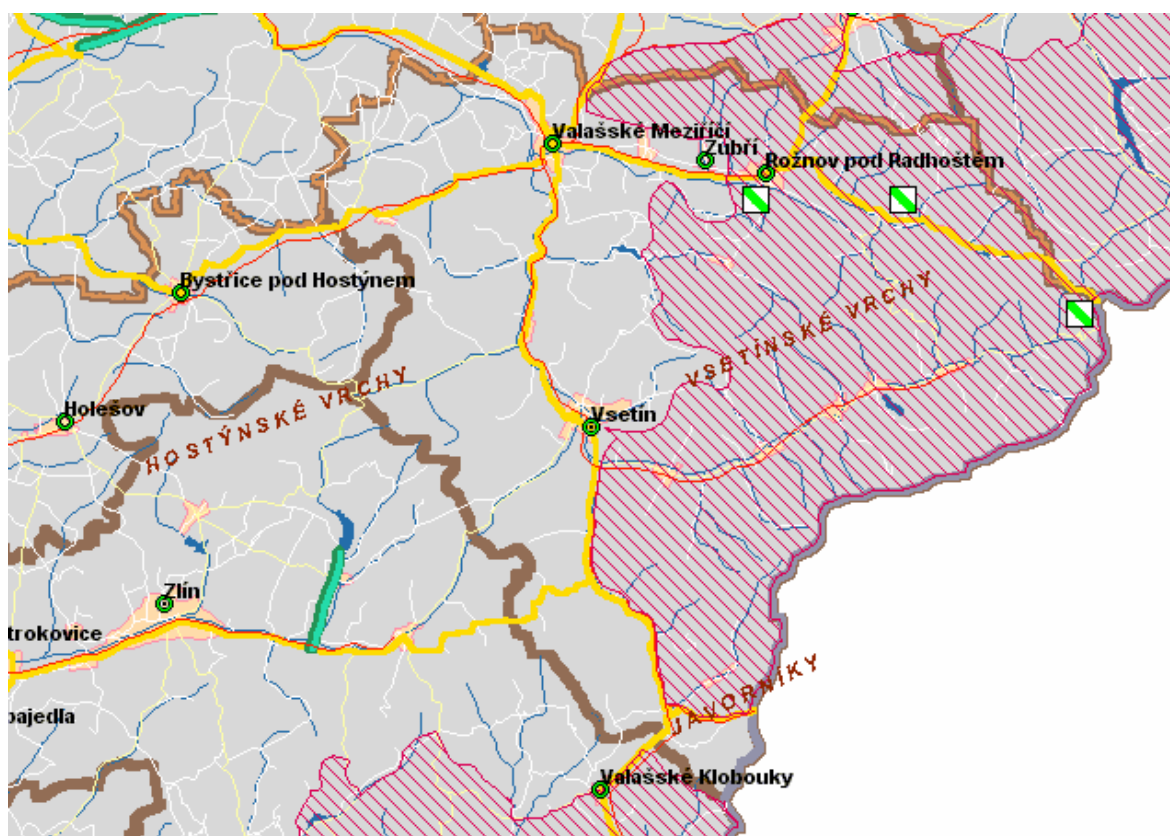
Technická infrastruktura a vybavenost – doprava, technické sítě, likvidace odpadů, bytová politika, školství, zdravotnictví, kultura, sport, obchod a služby atd. [7]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

2 VYMEZENÍ TURISTICKÉ OBLASTI VALAŠSKO

Valašsko je národopisný a kulturní region na severovýchodě Moravy, sousedící na jihu s Moravským Slováckem a na západě s Hanou. Vymezuji ho přibližně územím okresu Vsetín a jihovýchodní částí okresu Zlín kolem města Valašské Klobouky. [1]

Turistická oblast Valašsko bývá různě vymezena (kromě východní hranice, státní hranicí se Slovenskem) a existuje mnoho hledisek, podle nichž je tento region vymezen.

Obr. 1. Valašsko ¹

Dále rozdělují Valašsko na jádro regionu, okraj a přechodné oblasti. Za jádro považují Horní Vsacko, Vsetínsko, Rožnovsko a oblasti kolem Valašského Meziříčí na severu a Valašských Klobouk na jihu. Okrajem turistické oblasti Valašsko považují města jako jsou Slavičín či Vizovice.

¹ Zdroj: www.beskydy-valašsko.cz

Přechodné oblasti jsou Podřevnicko (oblast kolem Zlína) - přechod mezi Slováckem, Hanou a Valašskem, avšak s výrazně převažujícím valašským vlivem se řadí k Valašsku. Dále Luhačovické Zálesí mezi Slováckem a Valašskem (bývá střídavě řazeno k oběma regionům), Hostýnské Záhoří na západě na hranicích s Hanou a severní úpatí Beskyd (např. Frenštát pod Radhoštěm a okolí). Oblast kolem Frýdku-Místku se z důvodu zdejšího nářečí nazývá Laško, ale od Valaška se jinak příliš neliší. Podobně Nový Jičín s okolím, tzv. Kravaňsko, se řadí k Lašku i Valašsku. [20]

2.1 Historie Valaška

Název Valaško má svůj původ v Rumunsku. Ve 13. století dochází k osídlování nížin. Tehdy se na kolonizaci podíleli především mnišské řády.

K výraznějšímu vzestupu počtu obyvatel došlo až v souvislosti s dějinným procesem zvaným valašská kolonizace. Na sklonku středověku, ale zejména po roce 1500 přichází pastevecký lid zvaný Valaši a osídluje hospodářsky nevyužitě kopcovité oblasti.

Nejprve se Valaši objevili na území Hukvaldského panství. Toto území se dnes řadí do regionu Laško. Postupně se cílem kolonizace stala celá severovýchodní Morava.

Zpočátku byli Valaši poměrně svobodným lidem a měli s vrchností dobré vztahy. Platili zvláštní valašskou daň - desátý kus dobytka (desátku) a jejich postavení zaručovalo valašské právo.

Z hospodářských důvodů osídlovali rumunští pastevci horské oblasti na různých slovanských územích - nejprve na Ukrajině, a později v Polsku, Slovensku i jinde. Severovýchodní Morava byla posledním regionem osídleným v souvislosti procesem známým jako valašská kolonizace.

Pojem Valaško se vžil pozvolna, k jeho rozšíření přispěla také třicetiletá válka a valašské povstání. Valašské povstání trvalo s přestávkami až do roku 1644 kdy bylo krvavě potlačeno. V souvislosti s událostmi té doby se více vžil pojem Valaško. V terminologii vrchnosti slovo *Valach* znamenalo totéž co rebel či nespokojený živel.

V 18. století se lid bouřil proti náboženskému a sociálnímu útlaku. Na Valašsku přežívala tajně evangelická víra. Náboženský útlak částečně odstranil toleranční patent, který vydal císař Josef II. v roce 1781.

V době druhé světové války na Valašsku působili partyzáni. Němečtí nacisté tehdy vypálili několik osad a vyvraždili tamní obyvatele. Nejznámější z těchto osad je Ploština.

Po válce proběhla industrializace a Valašsko získalo výraznější průmyslový charakter.

V dřívější době hrálo velkou roli hospodářství. Na Valašsku se provozovalo valašské pastevectví. Později, kdy pastevectví upadalo, se region vymezoval podle kroje a nářečí. Dnes hraje hlavní roli identita obyvatel - Valašsko je tam, kde se lidé považují za Valachy. Toto pojetí také zahrnuje nejširší území (za Valachy se například někdy považují i obyvatelé Zlína, i když Zlín už do turistické oblasti Valašsko nezahrnujeme). [20]

2.2 Turisticky zajímavé centra

2.2.1 Frenštát pod Radhoštěm

Město zde existovalo patrně již daleko dříve, ale první zmínka je ze 14. 3. 1382. Nevíme, kdo město založil, nejpravděpodobněji asi Jindřich z Huckleswagenů, doložený jako pán na Šostýně od roku 1293. Ten prý dal městu jméno po svém otci Frankovi. Jisté je, že v 17. - 19. století je již město významným střediskem tkalcovské výroby a že v letech 1734 - 38 se po dlouhých sporech s vrchností osamostatnili frenštátští pasekáři a založili obec Trojanovice.

Od 1. poloviny 19. století se ve městě prudce rozvíjela textilní průmyslová výroba a po roce 1945 sem byla přenesena výroba elektromotorů ze Zlína. To se pro město ukázalo postupem času jako strategické, protože zatímco textilní průmysl převálcovali turečtí a asijské výrobci, elektromotory, které pohánějí jejich stavy, jim dodáváme my. S rozvojem průmyslové výroby v poválečných letech souvisí mohutná bytová výstavba. Vyrostla Školská čtvrť a Beskydské sídliště a počet obyvatel města rostl. Ani tato sídliště postavená na zelené louce nestačila a městem se v 70. letech prohaly buldozery.

Turisticky zajímavá místa jsou oba kostely, farní sv. Martina i kostel sv. Jana Křtitele. Pozoruhodná je zvonice J. Štefka na Kopané. K významným památkám patří kašna se sochou Neptuna, sloup Panny Marie z roku 1686, barokní sochy Jana Nepomuckého i sv. Floriana z let 1719 a 1773.

K historii města nepatří jen památné objekty a přírodní zvláštnosti a zajímavosti, ale i rodáci, kteří svým významem rozsah města překročili. Jmenujme například básníka a spisovatele Josefa Kaluse, sochaře Albína Poláška, hudebního skladatele Jana Nepomuka Poláška, básníka, dramatika a publicistu Františka Horečku, či žurnalistu a politika Závíše Kalandru. [2], [20]

2.2.2 Velké Karlovice

Velké Karlovice leží v podhůří Javorníků a Beskyd. Svou rozlohou 82 km² se řadí mezi největší obce České republiky. Obec byla založena v roce 1714 Karlem Jindřichem ze Žerotína. Velké Karlovice se nachází v Chráněné krajinné oblasti Beskydy, přitažlivé svými přírodními krásami. Pod Trojačkou pramení Vsetínská Bečva, v údolí Leskové na svahu hřebenu Lemešná je uchován relikv pralesa Razula s původním jedlobukovým porostem a řadou chráněných rostlinných druhů.

Velké Karlovice nám nabízejí v cestovním ruchu mnoho sportovních vyžití. V létě turistiku, jízdu na kole, v zimě ocení lyžaři nabídku upravených sjezdových tratí a nespočet kilometrů běžeckých a turistických tratí s různými stupni obtížnosti. Rovněž zde můžeme nalézt tenisové kurty a koupaliště.

Velké Karlovice nabízejí i kulturní památky. Například karlovský kostel z roku 1754, postavený ve stylu pozdního baroka, fojtství z roku 1793, kupecký dům, sloužící jako Karlovské muzeum, které tisícům návštěvníků přibližuje obraz života lidí v tomto rázovitém koutu Valašska. [2], [20]

2.2.3 Kelč

Kelč je město v okrese Vsetín, které se nachází na rozhraní Hané a Valašska v záhorské pahorkatině přibližně 11 kilometrů západně od Valašského Meziříčí. První písemná zmínka pochází z roku 1131. Přes své stáří je Kelč zároveň také jedním z nejmladších měst České republiky, neboť teprve 1. července 1994 navrátil Parlament České republiky Kelči městský statut. Souvislé historické osídlení dnešní Kelče začíná někdy kolem roku 1000 n.l.

Zajímavou kulturní památkou v katastru obce je renesanční zámek z 80. let 16. století. Město se může pochlubit dlouholetou kulturní i sportovní tradicí, je zde kino a

divadlo ve kterém hraje hned několik divadelních souborů. Každoročně je pořádán kelčský jarmark. [2], [20]

2.2.4 Valašské Klobouky

První písemná zmínka o existenci Valašských Klobouk je z roku 1341. Již v roce 1356 byl pak Valašským Kloboukám udělen statut města Hradiště, městem v plném slova smyslu byly až od 16. století. Po roce 1848 staly se Valašské Klobouky sídlem okresních úřadů jižního Valašska. Rozloha Valašských Klobouků je 1411 ha.

Město je přirozeným spádovým centrem jižního Valašska.

Ve Valašských Kloboukách je mnoho kulturních souborů, např. národopisné soubory Klobučan a Dúbrava, dechové hudby Valaška a Dúbravanka, Galerie G a různé hudební a taneční skupiny. Památky jako jsou kloboucké muzeum v druhém muzejním objektu, v tzv. "Červeném domě", stará radnice, Brattmannova vila u kostela, barokní mariánský sloup z roku 1761.

Pro turisty je ve městě několik hotelů, restaurací, kaváren a motorestů. Pro další kulturní a sportovní vyžití je zde kino, koupaliště, sportovní stadion, několik tělocvičen. [2], [20]

2.2.5 Valašské Meziříčí

První zmínka o Valašském Meziříčí pochází z roku 1297. V sousedství byla založena obec Krásno, roku 1491 povýšená na městečko. V roce 1924 se spojily ve Valašské Meziříčí. Město leží na soutoku řek Rožnovská a Vsetínská Bečva. Svou polohou představuje vstupní bránu do pohoří Moravskoslezské Beskydy. Počet obyvatel je 27 459. Mezi zajímavosti patří dominanta města obnovený zámek Žerotínů, náměstí s renesanční budovou radnice, měšťanským domem U Apoštolů, Empírový zámek Kinských a krásenská radnice. Z církevních památek farní kostel Nanebevzetí Panny Marie, kostel sv. Jakuba a dřevěný kostel Nejsvětější Trojice s lapidáriem, hvězdárna, Moravská gobelínová manufaktura a Muzeum valašských strašidel.

Ke sportovnímu vyžití slouží naučné stezky Tomáše Garrigue Masaryka a Jana Karafiáta a jeho Broučků. K dispozici je také letní stadion se dvěma fotbalovými hřišti a atletickou dráhou, letní koupaliště, nově zastřešený zimní stadion s kuželnou, tenisové

dvorce a haly na bowling a tenis. Na řece Bečvě je loděnice se slalomovou dráhou. Hlavními sportovními akcemi jsou Valašská rallye a mezinárodní tenisový turnaj žen Deza Trophy. [2], [20]

2.2.6 Vsetín

Vsetín je okresní město ve Zlínském kraji na severovýchodní Moravě na řece Vsetínská Bečva. První zmínky o Vsetínu pocházejí z let 1297 až 1308. Roku 1308 přechází Vsetín do nájmu Voka z Kravař, od tehdejších majitelů - templářských rytířů.

Rozhodující vliv na vývoj města měla kolonizace ve 13. a 14. století. V 16. století se na území Vsetínska rozšířil chov koz, z nedalekého Slovenska. Chov koz byl postupně nahrazen chovem ovcí. V první polovině 19. století bylo město ovlivněno technickou revolucí. K prvním továrnám patřily cukrovar, parní pily, továrna na sirky, roku 1868 byly založeny sklárny.

Na konci 19. a na začátku 20. století bylo město napojeno na železnici V roce 1909 se město stalo městem okresním. Město postihla hospodářská krize ve 30. letech 20. století, jejíž dopad zmírnilo až založení závodu Zbrojovka v roce 1937. Díky této továrně došlo ke zdvojnásobení počtu obyvatel.

Město Vsetín návštěvníkům nabízí mnoho památek. Můžeme jmenovat Vsetínský zámek, Římsko-katolický kostel Nanebevzetí P. Marie, Maštaliska - tzv. bývalý Panský dům z roku 1710, Starou radnici (1720–1721), barokní kamennou sochu Neposkvrněného početí P. Marie na Horním náměstí, evangelický kostel Dolního sboru, evangelický kostel Horního sboru, kamenný kříž z r. 1775 na Dolním náměstí. [2], [20]

2.2.7 Rožnov pod Radhoštěm

Rožnov pod Radhoštěm byl založen v polovině 13. století, mezi lety 1246 – 1267, olomouckým biskupem Brunem ze Schaumburku. V 19. století. došlo v Rožnově k rozkvětu hospodářství i řemesel. V posledních desetiletích se Rožnov pod Radhoštěm proměnil v moderní turistické, kulturní, obchodní a průmyslové centrum.

V současné době je Rožnov proslaven především Valašským muzeem v přírodě, které je tvořeno souborem dřevěných lidových staveb přenesených z valašského regionu do prostředí městského parku.

Svou polohou je Rožnov přímo předurčen pro rekreaci a sport. Město a jeho okolí je vybaveno řadou sportovišť pro zimní i letní sporty. V jeho okolí se nacházejí stovky kilometrů turistických cest a cyklistických tras. Také vodní přehrady a rybníky se nacházejí v nedalekém okolí Rožnova. K nejvíce navštěvovaným lokalitám v okolí jsou Pustevny a hora Radhošť. [2], [20]

2.2.8 Vizovice

Město Vizovice má 4 500 obyvateli Osada Vizovice byla založena již v době pohanské, tedy ještě před rokem 864. První písemná známka o Vizovicích je z roku 1261. Roku 1570 byly Vizovice císařem Maxmiliánem II. povýšeny na město.

Počátkem 80. let 19. byly ve Vizovicích činěny první kroky k výstavbě místní dráhy, která by byla připojena na trať Vídeň - Krakov, severní dráhy císaře Ferdinanda. Až v roce 1899 byl zahájen provoz na trati Otrokovice - Zlín - Vizovice.

K hlavním památkám ve městě patří zejména barokní zámek, klášter Milosrdných bratří, barokní děkanský kostel sv. Vavřince.

Vizovice jsou městem s tradicí pálení slivovice, světově proslulou palírnou Rudolf Jelínek, tradičním kulturním setkáním Trnkobraní a folkovým festivalem „Valašský frgál“. [20]

2.2.9 Zubří

První písemná zmínka pochází z roku 1310, kdy páni z Krásna nechali v tehdejší osadě osadit 40 lánů a založili jednu z prvních „horních vesnic“ rožnovského panství. V 18. století se v Zubří-Hamrech vyrábělo železo. Pro rozvoj města mělo velký význam železniční spojení mezi Valašským Meziříčím a Rožnovem pod Radhoštěm, které bylo vybudováno v roce 1892. V období po 1. světové válce do roku 1932 v Zubří existovala soukromá škola vyšívání, která dala základ bílé zuberské vyšivce. Již po roce 1945 ztrácí tehdejší obec zemědělský charakter a stává se především průmyslovou vesnicí.

Celý katastr obce (845 ha) leží na území Chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy, která byla slavnostně vyhlášena prezidentem Ludvíkem Svobodou v roce 1970 u Stříbrné studánky na svahu Žákovy hory.

Kulturních památek tady není mnoho. Nejvýznamnější je Kostel sv. Kateřiny (1788) a nejstarší tis na Valašsku, cca 360 let. V katastru Zubří také leží Zuberský rybník, pohledecká skála, vojenský prostor, větrný mlýn.

Nezapomenutelná kulturní akce je tradiční maškarní Martinských hodů. [2], [20]

3 GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA VALAŠSKA

Fyzicko-geologickou charakteristikou turistické oblasti Valašska se zabývám v následující kapitole č. 4. předpoklady cestovního ruchu v regionu Valašsko.

3.1 Obyvatelstvo

Okres Vsetín měl k 1. lednu 2007 - 145 661 obyvatel. Hustota zalidnění je 128 obyvatel na 1 km². Patrný je dlouhodobý pokles počtu živě narozených dětí. Obyvatelstvo okresu se z převážné většiny (89,8 %) hlásí k národnosti české. Mateřský jazyk český uvedla převážná většina - tj. 97,1 % obyvatelstva, s 1,7 % následuje jazyk slovenský. Celkový počet obyvatel, počet mužů a žen je uveden v následující tabulce č. 1.

Tab. 1. Počet obyvatel k 1. lednu 2007 ²

	Stav na počátku období 1. ledna 2007		
	celkem	muži	ženy
Vsetín	145 661	71 281	74 380

Z uvedené tabulky je patrné, že celkový počet obyvatel je v okrese 145 661, počet žen je vyšší, než počet mužů.

V tabulce č. 2. je zpracován vývoj obyvatelstva od roku 2001 do roku 2006. Je patrné, že v turistické oblasti Valašsko klesá celkový počet obyvatelstva. Je zde patrné stárnutí obyvatelstva. V kategorii od 0 do 14 let je jediná kategorie, kde jsme zaznamenali nárůst obyvatelstva. Počet narozených dětí v celém sledovaném období podle ČSÚ vyrovnaný a v podstatě stagnuje.

Podíl počtu dětí narozených v jednotlivých letech od roku 2000 se pohybuje od 97,8 % do 103,7 %. V obou kategoriích až už 15 – 64 a 65 a více je nárůst obyvatelstva v tab. 2., z čehož je zřejmé, že obyvatelstvo stárne. [21]

² Zdroj: Český statistický úřad

Tab. 2. Obyvatelstvo v okrese Vsetín v letech 2001 – 2006 (k 31. 12.)³

	Měřicí jednotka	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Počet obyvatel celkem	osoby	146 687	146 474	146 127	146 001	145 814	145 661
0-14 let	%	17,3	16,5	16,0	15,6	15,3	14,8
15-64 let	%	70,0	70,5	70,8	71,0	71,0	71,1
65 a více let	%	12,7	13,0	13,2	13,4	13,7	14,1

3.2 Vzdělání obyvatelstva

Rozvoj vzdělanosti je podmíněn vhodnou sítí škol, mimo mateřských a základních škol. V roce 2005 bylo v okrese mateřských škol 74 a základních škol 63. Z tohoto pohledu, dle evidence je počet škol v okrese Vsetín následující:

Tab. 3. Střední školy v okrese Vsetín⁴

	2000	2005
Gymnázia	3	3
Střední odborné školy	10	10
Střední odborná učiliště	9	7
Vyšší odborné školy	2	2

Z tabulky č. 4 vyplývá, že v okrese Vsetín je nejvíce lidí s ukončeným vzděláním s vyučením a středním odborným bez maturity, k 31. 1. 2007 jich bylo evidováno 46 619.

³ Zdroj: Český statistický úřad

⁴ Zdroj: Český statistický úřad

Další významnou skupinu tvoří vzdělání základní a úplné střední s maturitou. Jen málo obyvatel v okrese Vsetín nemá ukončené základní vzdělání.

Tab. 4. Obyvatelstvo podle stupně vzdělání ⁵

Obyvatelstvo 15leté a starší		12 1688
V tom podle stupně vzdělání	Bez vzdělání	463
	Základní	30 590
	Vyučení a stř. odborné bez mat.	46 619
	Úplné střední s maturitou	29 935
	Vyšší odborné a nástavbové	3 944
	Vysokoškolské	9 078
	Nezjištěné vzdělání	1 059

Největší skupinu v okrese Vsetín tvoří vyučení a absolventi středních odborných učilišť bez maturity, bohužel také tato skupina je nejvíce evidovaná na úřadů práce, k 31. 1. 2007 jich bylo evidováno 2672. Další poměrně velká skupina evidovaná na úřadu práce je se základním vzděláním a to 1277.

Nejméně je evidováno na úřadu práce uchazečů s vysokoškolským vzděláním, ať už bakalářským, inženýrským nebo doktorským titulem.

Počty žáků cizí státní příslušnosti tvoří v základních a středních školách velmi malé procento z celkového počtu vzdělávaných. [11]

⁵ Zdroj: SLDB 2001

3.3 Nezaměstnanost

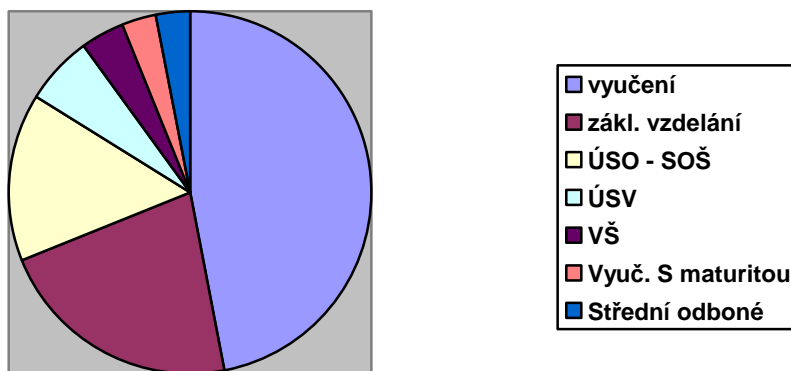
V okrese Vsetín k 1. 1. 2005 dosahovala nezaměstnanost 11,3%. V roce 2006 se výše nezaměstnanosti skoro nezměnila, dosahovala 11,2%.

Tab. 5. Uchazeči o zaměstnání ve Zlínském kraji a okrese Vsetín k 30. 6. 2007 ⁶

	z celkového počtu uchazečů o zaměstnání		
	Ženy	Osoby se zdravotním postižením	Absolventi škol
Zlínský kraj	11 817	4 722	866
Vsetín	3 151	1 164	231

V tabulce č. 5. máme rozdělené uchazeče o zaměstnání podle kategorizace, která se zaměřila na ženy, osoby se zdravotním postižením a absolventy škol.

Rozvoj zaměstnanosti je přímo provázán s rozvojem podnikání. Bohužel je nutné konstatovat, že rušení tradičních velkých podniků v turistické oblasti Valašsko zapříčinilo vyšší nezaměstnanost.

Obr. 2. Míra nezaměstnanosti podle vzdělání ⁷

⁶ Zdroj: SLDB 2001

⁷ Zdroj: Úřad práce Vsetín

Z obrázků č. 2. je patrné, že míra nezaměstnanosti je nejvyšší s výučním listem, dále pak se základním vzděláním.

Na úřadě práce bylo k 1. 1. 2008 registrováno 5 622 uchazečů o zaměstnání. Průměrná nezaměstnanost v okrese Vsetín byla 7,4%. [11]

3.4 Bydlení

I když je turistický region velice atraktivním místem pro bydlení, počet bytů a domů závisí samozřejmě na počtu lidí v turistické oblasti Valašsko. Domů v okrese Vsetín je 29 770 a bytů je 22 852.

Tab. 6. Počet domů v okrese Vsetín⁸

Domy úhrnem		29 770
Z toho domy obydlené		25 039
	Rodinné domy	22 852
	Bytové domy	1 784
Domy podle vlastnictví	soukromých osob	22 638
	obce, státu	430
	SBD	713
Domy postavené	do 1919	1 949
	1920-1945	3 567
	1946-1980	1 3060
	1981-2001	6 226

⁸ zdroj: SLDB 2001

Z celkového počtu domů což je 29 770 je pouze 25 039 obydlých což vyplývá z tabulky č. 6., zbytek slouží k rekreaci. Většina domů je rodinných, v soukromém vlastnictví. Jen velmi málo domů je ve vlastnictví obcí a státu. Jsou to hlavně domy, které byly postaveny v letech 1946-1980.

Tab. 7. Obydlené byty podle právního důvodu užívání a velikosti bytu ⁹

Obydlené byty úhrnem		50 212
Z toho podle právního důvodu užívání	Ve vlastním domě	22 281
	V osobním vlastnictví	8 417
	Nájemní	5 636
	Člena bytového družstva	9 619
Z úhrnu podle počtu obytných místností	1 místnosti	5 417
	2 místnosti	14 527
	3 místnosti	18 737
	4 místnosti	6 371
	5 místností	4 845

V okrese Vsetín je 50 212 bytů. Nejvíce je ve vlastním domě, jen málo je v nájmu. Převažují byty se třemi obytnými místnostmi, na druhém místě jsou byty s dvěma místnostmi. [21]

Okres Vsetín nemá dostatek pozemků k nové výstavbě domů. Je tady málo pozemků, které splňují předpoklady pro rozvoj bydlení.

⁹ Zdroj: SLDB 2001

3.5 Průmysl

Dosavadní průmyslový potenciál kraje je založen na existenci dříve klíčových strojírenských výrobních podniků. Značný význam mají závody zpracovatelského průmyslu, zejména: dřevozpracujícího, kožedělného a dále chemie, gumárenství, potravinářství.

Ty dosud patří k předním zásobovatelům spotřebním zboží na českém trhu. Nemají však potřebnou výkonnost - s výjimkou těch, do nichž vstoupil zahraniční investor.

Nejvíce lidí je zaměstnáno v těchto oborech:

- 1) v průmyslu
- 2) ve stavebnictví
- 3) v dopravě, skladování a spojích
- 4) v oblasti obchodu, pohostinství, ubytovacích služeb a oprav motorových vozidel
- 5) v obchodu s nemovitostmi.

Tab. 8. Počet průmyslových podniků¹⁰

	Okres Vsetín						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Počet podniků	35	144	141	144	147	158	164

V tabulce č. 8. můžeme vidět, že počet podniků v okrese Vsetín se rozvíjí.

Na území okresu Vsetín jsou připraveny průmyslové zóny ve Valašském Meziříčí - Lešné, v Rožnově pod Radhoštěm a ve Vsetíně - Bobrky. Na Vsetínsku již působí řada firem ze zahraničí (USA, Japonsko, Rakousko). [11]

Průmyslová zóna byla financována městem Valašské Meziříčí za účelem vytvoření podmínek pro podnikatelské subjekty, které by výstavbou průmyslových provozů vytvořily pro obyvatele města a okolních obcí další pracovní příležitosti. Průmyslová zóna má

¹⁰ Zdroj: Český statistický úřad

rozlohu 53,9 ha, které jsou již ve vlastnictví města. Průmyslová zóna Lešná - Valašské Meziříčí splňuje: silniční dopravní přístupnost, železniční dopravní přístupnost, dodávky energií - tepla, užitkové vody.

Průmyslová zóna Bobrky se rozprostírá na severozápadním okraji města Vsetín, ve směru na Valašské Meziříčí. Její celková rozloha je téměř 45 hektarů. V Bobrkách už sídlí mimo jiné společnosti Hirschmann Czech zabývající se výrobou komponentů pro automobily. Díly pro automobilový průmysl bude na Bobrkách vyrábět i další silný zahraniční investor, německá společnost Kemmerich Gruppe.

Průmyslová zóna Rožnov pod Radhoštěm - Zubří – Tíbersko má 20 ha rozlohu. Lokalita je situována na rozmezí měst Rožnov pod Radhoštěm a Zubří do prostoru mezi vodoteč (řeka Bečva) a silnicí I/35 Terén je rovinný. Funkční náplň je lehká průmyslová výroba. Zóna splňuje: pitná i užitková voda, kanalizace, plynovod i elektřina. [19]

3.6 Zemědělství

Zemědělská výroba má celoplošný charakter, výrobní prostor slouží současně jako prostor obytný, průjezdní, rekreační s vysokou funkcí krajiny tvorby.

Prvořadým zaměstnáváním obyvatelstva a zároveň hlavním zdrojem jeho obživy bylo zemědělství. Ještě v polovině 19. století představovaly nezemědělské profese (mlynáři, řemeslníci a správní úředníci) jen velmi malé procento obyvatel vesnic a v mnoha vsích bylo zemědělství jediným zaměstnáním osadníků. Začátkem 50. let vznikala v okrese Vsetín první družstva

Po roce 1989 se však snižuje intenzita zemědělské výroby. Protože zemědělská družstva nemají dostatek finančních prostředků na nákladné ochranné prostředky, dochází k postupnému zlepšování kvality půdy a také podzemních i povrchových vod.

K 31. prosinci 2003, má okres celkovou plochu 1 143,07 km², z toho:

- 35,68 % zemědělských pozemků, které z 38,93 % tvoří orná půda (13,89 % rozlohy okresu)
- 64,32 % ostatní pozemky, z toho 83,75 % lesy (53,87 % rozlohy okresu).

Okres Vsetín má pouze 5 % zemědělské půdy ve skupině úrodnějších půd. Značnou část půdního pokryvu tvoří hnědé půdy, zejména kyselé a oglejené na horninách karpatského flyše. Většina půd (55,95 %) je středně těžká. Dále je většina půd (41 %) mělkých a kamenitých, zbytek jsou půdy bez skeletu (10,6 %) nebo slabě (32 %) až středně skeletovitých (16,4 %).

Tab. 9. Předpokládaný rozměr zemědělského a lesního půdního fondu ve střednědobém časovém horizontu ¹¹

Okres, kraj	Současný stav		Budoucí stav	
	Zemědělský půdní fond	Lesní půdní fond	Zemědělský půdní fond	Lesní půdní fond
Vsetín	40834	61538	38372	64000
Kraj Zlín	196204	156927	189631	163500

Z tabulky č. 9. vyplývá, že lesy v okrese Vsetín mají větší rozlohu, než zemědělský půdní fond.

Zlínský kraj lze geograficky rozdělit do dvou základních částí. Jednu z nich tvoří nížinné oblasti převážně kolem toku Moravy, které nabízejí příhodné podmínky pro pěstování náročných zemědělských plodin, ovoce a zeleniny.

Druhou oblast tvoří horská, dosud téměř nedotčená, území. Horské louky a pastviny včetně CHKO Bílé Karpaty a Beskydy poskytují možnosti pro specifické formy zemědělské produkce, například pastevectví a další aktivity, jež souvisí se zachováním svébytného rázu krajiny i kultury. Jde o turisticky atraktivní projekty, které však dosud nejsou dostatečně využity.

V turistické oblasti Valašsko bylo hospodářství zaměřeno zejména na extenzivní živočišnou výrobu. Celkové stavy skotu se v kraji snížily v průměru na 64 % obdobně jako v ČR, ale v jednotlivých okresech byly značné rozdíly. Zatímco v okrese Zlín se stavy snížily na 47 %, tak v okrese Vsetín, který má vysoké zastoupení trvalých travních porostů

¹¹ Zdroj: Český statistický úřad

jen na 77 %. Pokles stavů ovcí v turistické oblasti Valašsko se díky tradici chovu snížil jen o 26 %. Chov drůbeže je jen mezi 13 až 18 %.

V rostlinné výrobě je trvale dosahováno v okrese Vsetín nejnižších výnosů ze Zlínského kraje. V pěstování ječmene byl okres Vsetín podprůměrný. Došlo zde k zvýšení ploch pěstování řepky olejné o 99 %. [11]

4 PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V REGIONU VALAŠSKO

4.1 Lokalizační předpoklady cestovního ruchu v regionu Valašsko

4.1.1 Horopis a geologická stavba

Většina území tvoří magurský flyš. Petrograficky to jsou střídající se vrstvy pískovců, jílovců a slepenců. Základní horninou Moravskoslezských Beskyd jsou odolné godulské pískovce křídového stáří. Na mnohých místech Valašska jsou horniny, které rychle zvětrávají v hlíny a suti a za určitých přírodních vlhkostí a teplotních situací podléhají sesuvům.

Zemský povrch má rozpětí 944 m. Nejvyšším místem je vrchol hory Čertův mlýn (1206 m. n. m). Nejnižším bodem je místo, kde Bečva opouští jeho území v katastru Němetic v nadmořské výšce 262 m. n. m. Hor, kopců, vrchů a pahorků, je na Valašsku 820. Dokládá to horskou povahu Valašska. Vyšší než 1000 m jsou např. hory Čertův mlýn, Radhošť, Tanečnice, Vysoká, Malý Javorník. Většina údolí v regionu Valašsko je zpravidla sevřena příkrými svahy.

Nejvýrazněji se morfologicky projevují hornatiny. Pahorkatiny jsou pouze v severozápadní části okresů v Podbeskydských pahorkatinách a jsou velmi členité. V regionu Valašsko je popsáno celkem 39 pseudokrasových jeskyň o délce větší než 3 m. Nejdelší jeskyň je Cyrilka, další významné jsou Biskupovka, Reichova díra, Jeskyně v kapradí a další. Cennou pseudokrasovou lokalitou je vrch Kopce asi 1 km severně od obce Lidečko (Komonecká hornatina). [2]

4.1.2 Vodopis

Valašsko je na Moravě jediným regionem, jehož správní území se téměř ztotožňuje s hranicemi povodí. Území tvoří povodí řeky Bečvy, která se dělí na Rožnovskou (délka toku řeky je 36 km a plocha povodí měří 254 km²) a Vsetínskou Bečvu (délka toku řeky je 59 km. Plocha povodí měří 734 km²).

V území je bohatě rozvětvená soustava tekoucích vod, ale málo stojatých vod. Z celkem 983 hektarů vodních ploch připadá na rybníky a potoky s chovem ryb 6% a na

ostatní vodní plochy 94%. Nejdůležitější vodní plochou je nádrž Bystřička. Kamenná hráz je vysoká 36,5 m. Celková plocha je 38 ha. Přehradní nádrž slouží k rekreaci a zachycuje též povodňové přívaly.

Údolní nádrž Stanovnice je největší vodní plocha (50,8ha), má 38 m vysokou hráz, rozlohu 55 ha a slouží k zásobování velmi kvalitní pitnou vodou pro Vsetínsko, Valašskokloboucko a Zlín.

Další vodní plochou je vodní nádrž Horní Bečva (15ha), ta je vzdálená a najdeme zde rovněž ubytování, půjčovnu loděk i občerstvení. Přírodní koupaliště Na Stanoch, někdy nazývané též Balaton je přírodní nádrž o rozloze 9,5 ha. Na břehu se nachází lyžařský akrobatický můstek a bufet pro návštěvníky koupaliště.

Kromě nich je ještě několik menších údolních nádrží, rybníků, koupališť a vodních nádrží na speciální účely.

V regionu vyvěrá několik set pramenů, z nichž asi 40 je evidováno. [2]

4.1.3 Rostlinstvo

Biograficky patří území Západokarpatské provincii, vnější západní soustavě, pod soustavám vizovicko-javornické části a západně beskydské. Na víc než polovině se rozprostírá jedlobukový vegetační stupeň. V západní části je bukový vegetační stupeň. V nejvyšších polohách na severovýchodě se nachází smrkovojedlobukový a smrkový vegetační stupeň.

Lesnatostí se region řadí na třetí místo v ČR za Jeseníkem a Jabloncem n. N., lesy je pokryto cca 54% území. Z dřevin převládá smrk, následuje buk, jedle, dále jsou zastoupeny modřín borovice, bříza, javory. Zbytek připadá na další dřeviny. (jilm, topoly, třešeň.). Původně území bylo zalesněno převážně listnaté s bukem. V turistické oblasti Valašsko jsou i desítky stromů, nebo jejich skupin vzácných svou unikátností, velikostí, stářím. Jsou to například lípy velkolisté i malolisté, duby letní, tisy červené. Některé jsou chráněné jako stromy památné.

Louky jsou velmi rozsáhlé, zaujímají asi 26% území. Odlišnost jednotlivých luk podmiňuje především jejich nadmořská výška a poloha. Málokde u nás jsou ve vzájemné blízkosti louky s tak rozdílnými rostlinnými společenstvy, jako v turistické oblasti Valašsko. Jsou zde louky údolní, svahové a horské.

Zvláštností je bohatý výskyt orchidejí. Je zde asi 29 druhů. K nejvzácnější patří např. vstavač nachový, vstavač vojenský, aj.

Vstavačovitě rostliny jsou význačným druhem rostlinných společenstev luk. Jejich úbytek dal podnět k založení chráněných území. K nejvzácnějším rostlinám patří také rybíz alpský, skalník celokrajný, čilimník, nízký, bílojetel, atd. [2]

4.1.4 Živočišstvo

V turistické oblasti Valašsko je nejzajímavější výskyt velkých šelem. Medvěd hnědý je tu v posledních desetiletích pravidelným hostem ze slovenské části Beskyd. Zdržuje se ve východní části. Vlk se začal vyskytovat až od roku 1995 a to podél hranice se Slovenskou republikou. Z velkých šelem se pravidelně rozmnožuje rys ostrovid. Vydra říční v turistické oblasti Valašsko se vyskytuje už vzácně. Z drobnějších šelem můžeme jmenovat kunu lesní, kunu skalní. Běžně se vyskytují různí drobní hlodavci i hmyzožravci. Můžeme jmenovat např. zajíc polní, ježek západní, křeček polní, plch velký. V některých pseudokrasových jeskyních se nacházejí zimoviště netopýrů. Mezi hojné druhy plazů patří užovka obojková, slepýš křehký, ještěrka obecná, ještěrka živorodá

Ve vyšších polohách lze zahlédnout velmi vzácnou zmiji obecnou. Z velmi vzácných obojživelníků můžeme jmenovat čolka karpatského, čolka velkého a skokana skřehotavého. Z ptáků sovu pálenou, dále se zde vyskytuje sýček obecný, dudek chocholatý, strnad zahradní. Z dalších vzácných druhů hnízdí v turistické oblasti Valašsko čáp černý, chřástal polní, pěnice vlašská, lejsek malý.

Z ohrožených druhů ryb se vyskytují hrouzek Kesslerův, ouklejka pruhovaná, mník jednovousý, střevle potoční, vranka obecná aj. Vzácným koryšem je rak říční. Z mlžů škeble velevruba tupého, zato škeble rybníčná se vyskytuje ve většině nádrží. Ze vzácných pavouků křížák pruhovaný a sklípkánek černý. Blízko vodních ploch poletují vážka jasnoskvrnná, páskovec dvouzubý a šídlo luční. Hojně jsou zastoupeni čmeláci, naopak velmi vzácní jsou tesařík alpský, střevlík hrbolatý či roháč obecný. Z motýlů patří mezi nejzajímavější okáč stínovány, modrásek černoskvrnný a přástevník pampeliškový. [2]

4.1.5 Klimatické předpoklady

Obecně se Valašsko nachází v mírně teplé oblasti. Klimaticky nejteplejší oblast, jen mírně vlhká s velmi mírnou zimou, průměrnou roční teplotou přesahující 8, 0 °C, srážkami od 720 do 760 mm a celkovou sněhovou pokrývkou od 10 do 20cm.

Další oblast se nachází východně od Valašského Meziříčí. Tato oblast je mírně teplá, poměrně vlhká, s převážně chladnou, místy studenou zimou. V oblasti velkých Karlovic se hromadí vrstva chladného vzduchu. Průměrná roční teplota je 7 až 8 °C, srážky od 750 do 900 mm celková sněhová pokrývka mezi 20 až 45 cm. Na tuto oblast navazuje vrchovina, přecházející v hornatinu, mírně teplá, vlhká, s mírnou až chladnou zimou. Průměrná roční teplota se pohybuje okolo 7 °C, srážkový úhrn činí 770 až 980 mm a celková sněhová pokrývka se pohybuje mezi 30 až 80 cm.

Obdobný vrchovinný charakter má také další klimatická oblast – mírně teplá, poměrně vlhká s výrazně chladnější zimou a teplotami v rozmezí 6 až 7 °C, srážkami 790 až 900 mm a sněhovou pokrývkou od 35 do 75 cm, rozprostírající se jihozápadně od Vsetína mezi Hostýnskými a Vizovickými vrchy a východně od Vsetína, podél hřebenů Javorníků a Vsetínských vrchů, až po Velké Karlovice. Je klimaticky chladnější než předcházející oblast, velmi vlhká, převážně chladnou zimou, s teplotami 6 °C, srážkami přibližně od 840 do 1100 mm a celkovou sněhovou pokrývkou od 40 do 100 cm.

Poměrně malou část zaujímá oblast mírně teplá, vlhká, s relativně chladnou zimou, podél jižního cípu od Lužné po Študlov. Zbývající část patří do oblasti mírně chladné až chladné s velmi vlhkým podnebím a poměrně chladnou zimou. Průměrné roční teploty se pohybují okolo 4 °C, roční srážkový úhrn dosahuje hodnoty 1400 mm a sněhová pokrývka dosahuje 100 až 170 cm. [2]

4.1.6 Kulturně-společenské předpoklady

Bohatý kulturní život Valašska má řadu podob – jsou tu zajímavá muzea, galerie, divadla, tradiční i netradiční akce a řemeslné dílny.

K nejvýznamnějším místním muzeím patří rožnovský skanzen (obr. 3.) a jeho a Muzeum regionu Valašsko, ale pozornost si zaslouží i řada menších expozic, například ve Velkých Karlovicích, nebo Mikulůvce a památníků věnovaných místním umělcům třeba v Novém Hrozenkově nebo Valašské Bystřici.

Obr. 3. Panská sýpka z Rožnovského skanzenu ¹²

Na Valašsku je také řada zajímavých ateliérů a galerií a to nejen ve Vsetíně, Rožnově pod Rožnovem či Valašském Meziříčí. Také mnoho známých umělců se narodilo, žilo, nebo působil na Valašsku. Patří mezi ně kardinál Trochta a spisovatel Jan Karafiát, akademická malířka Marie Bognerová, Karel Hofman, Antonín Strnadel, K.J.Erben, Leoš Janáček a spoustu jiných.

4.1.7 Lidové tradice

Není mnoho jiných krajů v naší zemi, v nichž by folklór a lidové tradice byly tak samozřejmou součástí života a kultury, jako na Valašsku. Na Valašsko se jezdí za tradicemi, lidovými památkami, ale také do přírody a na lyže.

¹² Zdroj: www.vmp.cz

Obr. 4. Dřevěný kostel ve Velkých Karlovicích ¹³

V lidové architektuře se uplatňuje estetika-citlivé začleňování staveb v terénu. Je to patrné zejména v rozptýlených osídleních na pasekářských samotách, nebo i při situování dřevěných kostelů, např. ve Velkých Karlovicích (obr.4.). Chov ovcí k Valašsku nerozlučně patří stejně jako tradice, které se zde po staletí uchovávají.

Největší podzimní slavností prostého lidu byly hody. Od konce 18. století se slavily jednotné císařské hody v třetí neděli říjnovou. V dobrém, úrodném roce se hodovalo jako nikdy jindy v roce, i když přece jenom hody v horské vsi byly skromnější.

Lidová hudba a tanec má ve zdejším regionu rovněž nezastupitelné místo. Mnozí sběratelé písně zaznamenávali. Mezi „nejzpěvnějšími“ obcemi se objevuje Hutisko - Solanec, Nový Hrozenkov, Velké Karlovice. Z nástrojů patřily k nejrozšířenějším dudy, cimbál, třístranná basa, housle. Ke staronovým tancům pak patří jednak párový tanec, jehož protějšek je mužský skočný tanec. Pro popularizaci valašského folklóru se dnes koná celá řada folklorních slavností.

Valašský frgál je koláč, jehož výroba vychází z lidových tradic „Valašského kraje“ a sahá až 200 let zpět do naší historie. Valašské betlémy se vyráběly z papíru, těsta, ale i z chleba, nebo tzv. vizovického těsta. Mezi nejznámější lidové tvůrce patřili např. Josef Heja z Halenkova a Antonín Tlašek, nebo František Holba z Nedašova. Mají dnes řadu

¹³ Zdroj: www.beskydy-valaško.cz

pokračovatelů. Dodnes se také setkáváme s řezbářstvím, které však v tomto regionu sloužilo k výrobě užitkových předmětů, dýmek, částí náradí i vycházkových holí.

Původní valašskou architekturu, ale i lidové zvyky, obyčeje a kroje si můžete prohlédnout v naší národní kulturní památce, Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. [3], [19]

4.1.8 Společenské akce

Součástí cestovního ruchu Valašsko jsou i nejrůznější společenské akce, které pořádají obce, nebo různá sdružení jako TJ Sokol, myslivecká sdružení, sbory dobrovolných hasičů, nebo samotné ubytovací zařízení. Pořádají spoustu akcí, jako například sportovní turnaje, poutě, pouťové zábavy, plesy, dětské maškarní karnevaly, dětské sportovní dny a další. A také několik každoročně pořádaných akcí pro přitažlivost regionu. Jsou to:

4.1.8.1 Rožnov pod Radhoštěm a okolí

- Velikonoce na Valašsku - Pobožnost se slavnostním svěcením ratolestí, po skončení průvod městem do farního chrámu Všech svatých.
- Stavění máje - Zahájení hlavní sezóny, zpřístupnění areálu Valašské dědiny a Mlýnské doliny, Rožnov Pod radhoštěm.
- Jaro na dědině - Oživené expozice s ukázkami tradičních jarních prací.
- Kácení máje - Tradiční lidová slavnost s programem.
- Rožnovská valaška - členský festival FoS ČR spolupracující s CIOFF .
- 16. ročník festivalu armádních folklorních souborů.
- 10. ročník přehlídky skupin historického šermu.
- Jánošíkův dukát - 10. ročník mezinárodního festivalu slovenského folkloru v ČR
8. ročník mistrovství Valašského království ve stloukání másla.
- Den řemesel a setkání kovářů - 18. ročník tradičního setkání mistrů starých řemesel – tesaři, kováři, kameníci, bednáři, koláři a další řemeslníci.
- Běh rodným krajem Emila Zátopka - 6. ročník memoriálu olympijského vítěze.
- Podzimní putování s broučky Valašským královstvím - dětský lampiónový průvod pořádaný ve spolupráci s Městskou knihovnou a T klubem - kulturní agenturou.

- Mikulášský podvečer - Večerní prohlídka s mikulášskou nadílkou, přehlídka slovenských a polských folklorních souborů a řemeslníků.
- Živý Betlém - Lidová hra podle Evangelia sv. Matouše.

4.1.8.2 Vsetín a okolí

- Pocta ženám - program k mezinárodnímu dni žen. Na programu bude vystoupení cimbálové muziky, pěveckého sboru, žonglérů a dalších.
- Valašské velikonoce - malování vajíček, lidové zvyky a tradice na Valašsku za doprovodu muziky Jiřího Nechanického.
- Otevírání Bečvy - Oddíl vodní turistiky TJ Slovan Vsetín a TOM Skorci pořádají 12. ročník Otevírání Bečvy.
- Irská taneční show - Mystery Of The Dance - Dynamická a působivá taneční show, ve které ožívá příběh staré keltské legendy o lásce člověka a víly.
- Tradiční novohrozenkovská pouť- slavnostní mše v kostele sv. Jana Křtitele, jedinečná možnost vidět místní obyvatele ve slavnostním "hrozenkovském" kroji.
- Vernisáž výstavy "Hrozenkovská paleta"- galerie Památníku A. Strnadla.
- Večer s cimbálovkou - hraje cimbálová muzika Kordulka, valašské tance předvádí kroužek valašského tance "Vranečka".

4.1.8.3 Valašské Meziříčí a okolí

- Člověk a krajina – fotografie ze seminářů a projektů ČSOP Valašské Meziříčí.
- Vítání jara – akce pro děti.
- To nejlepší ze sedmi - výstava fotografií ve vestibulu knihovny.
- Adrarallye Meziříčí - 12. ročník cyklistické akce.
- 6. Zámecký ples - Hostem plesu bude Eva PILAROVÁ.
- 7. Dětský baťovský ples - odpoledne plné her, tanců a zábavy pro děti a jejich rodiče pořádá KZ, VSPT Bača a DFS Ovečky.
- Irská taneční show - Mystery Of The Dance - Dynamická a působivá taneční show.
- Ročník Sjezdu na čemkoliv – sjezd na vlastnoručně vyrobených vozidlech.

- 33. ročník Cesty pohádkovým lesem - součást cyklu pochodů Za Toulavým náprstkem.
- 27. ročník Valašské rallye – automobilová soutěž zařazená do mistrovství ČR.
- Hrachovka 2008 – hudební open air festival.
- 6. Valašský krajkářský a řemeslný trh – mezinárodní prezentace řemeslníků.

4.1.8.4 Karlovské muzeum

- Fotografická soutěž – Fotosoutěž.
- Výstava zvonků - výstava zvonků sběratele p. Sklenáře z Velkých Karlovic.

4.1.8.5 Zvonice na Soláři

- Výstava Valašský salón.

4.1.8.6 Liptál

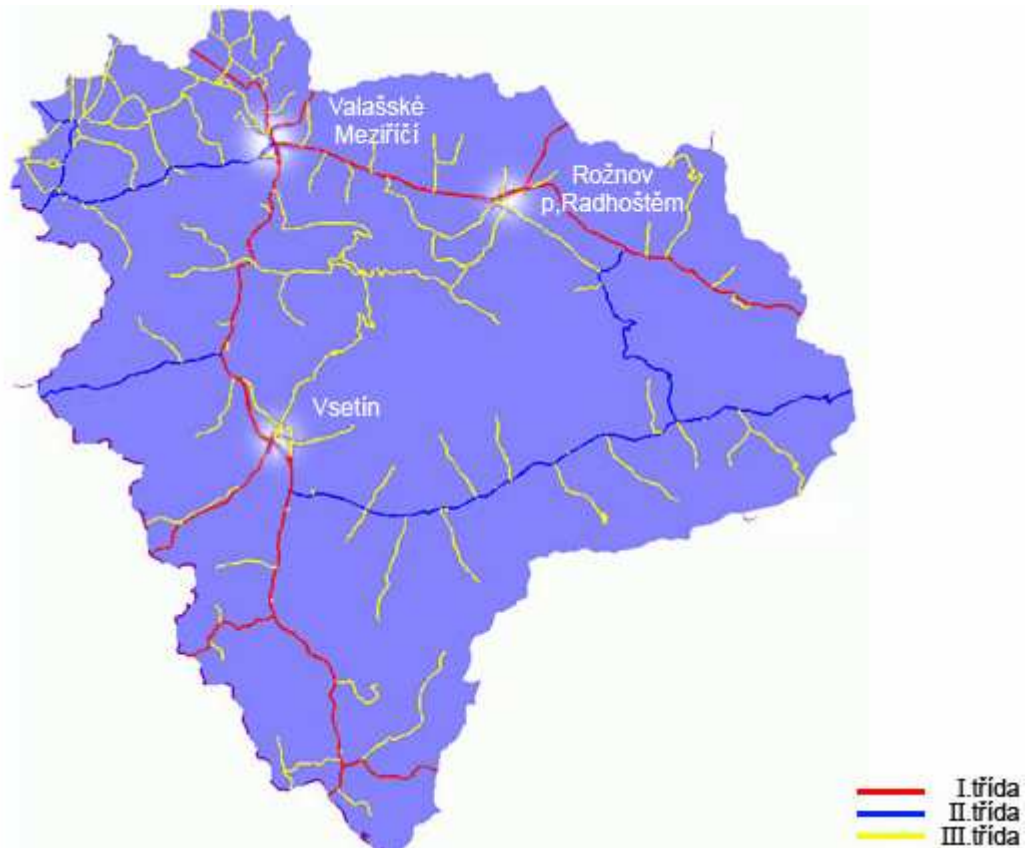
- Folklorní festival Dětské dny Liptál .
- Mezinárodní folklorní festival Liptálské slavnost [19].

4.2 Realizační předpoklady cestovního ruchu

4.2.1 Dopravní předpoklady

Územím okresu Vsetín prochází mezinárodní železniční trať a 506 km silnic, z toho je 38,5 % silnic I. a II. třídy. Okres Vsetín disponuje slabší dopravní obslužností, která vychází z celkové špatné situace v celém Zlínském kraji. Kraj disponuje nejřidší silniční sítí (hustota 0,526 km/km², to je 75% průměru ČR) a tvoří jen 3,8 % republikové sítě.

Dopravní obslužnost je v jednotlivých částech Valašska rozdílná jak můžeme vidět na obrázku č. 5.

Obr. 5. Dopravní obslužnost ¹⁴

Nejlepší situace je v oblasti Valašského Meziříčí, které má výhodnou polohu ve vzdálenosti cca 20 km od hlavního silničního tahu Ostrava – Olomouc. To je také jeden z nejdůležitějších potenciálů pro rozvoj podnikatelských aktivit v tomto regionu. Rožnov pod Radhoštěm disponuje dobrou silniční komunikací na hraniční přechod Makov se Slovenskou republikou, která představuje pohodlné spojení také s Valašským Meziříčím.

Dále je poloha Rožnova pod Radhoštěm výhodná vzdáleností cca 25 km do města Kopřivnice, které sousedí se silničním tahem Ostrava – Olomouc. Nejhorší situace je v oblasti Vsetína, která tvoří hraniční pás se Slovenskou republikou. Kritická je silniční komunikace Vsetín – Valašské Meziříčí, jejíž technické parametry neodpovídají silnému dopravnímu zatížení. V současné době se realizuje silniční napojení průmyslové zóny Bobrky na spojnici mezi Vsetínem a Valašským Meziříčím.

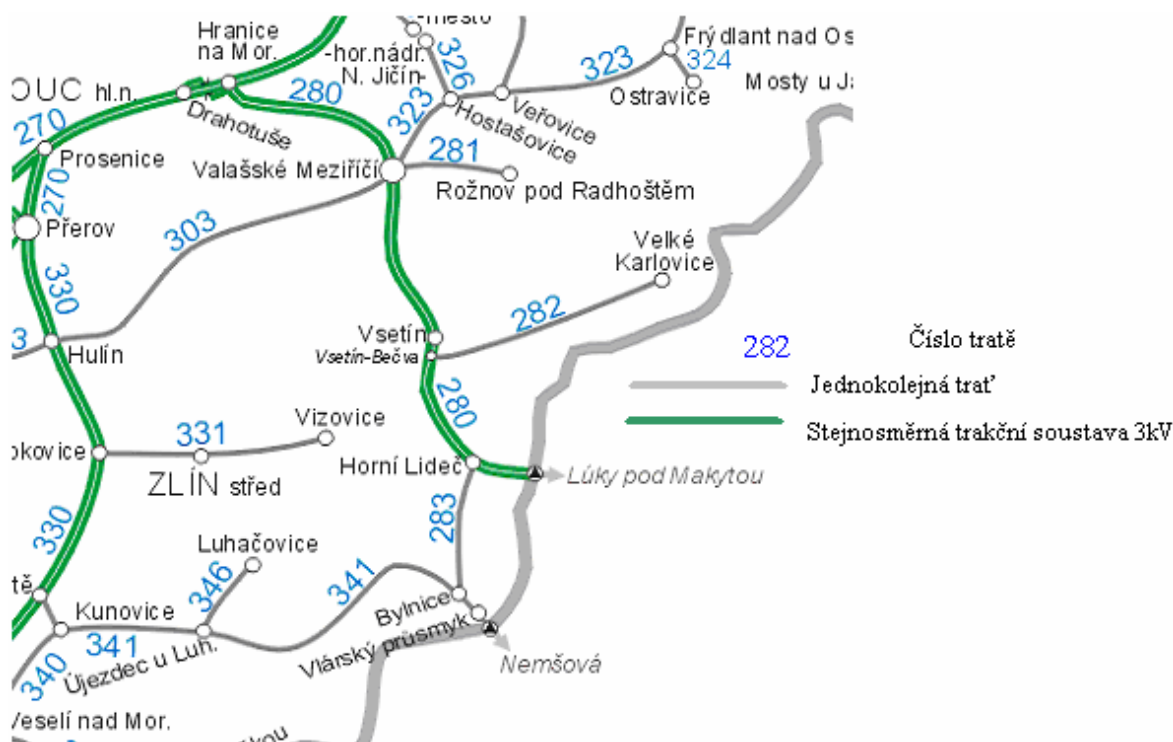
¹⁴ Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic

Tab. 10. Délka komunikací¹⁵

Délka komunikací ve Zlínském kraji - stav k 1.7.2007				
okres	I.třída	II.třída	III.třída	celkem
	délka [km]	délka [km]	délka [km]	délka [km]
VSETÍN	111,461	83,59	310,98	506,031

Statistické údaje tabulky č. 10 ukazují, že okres Vsetín má z celkového počtu km nejvíce silnic III. třídy, následně I. třídy a nejméně pak silnic II. třídy.

V turistické oblasti Valašsko je podobná situace i v železniční dopravě jako v silniční dopravě (obr. 6.).

Obr. 6. Železniční síť¹⁶

Valašské Meziříčí je také uzlem železniční dopravy. Územím procházejí čtyři železniční tratě. Mezinárodní trať číslo 280 vede z Hranic, do Valašského Meziříčí,

¹⁵ Zdroj: www.rsd.cz

¹⁶ Zdroj: ČD Vsetín

Vsetína a dále na Slovensko. Chybí propojení železniční sítě regionu, zejména na východní trati celostátního významu jdoucí přes Valašsko do Slovenské republiky.

Letecká doprava - v turistické oblasti Valašska není žádné letiště. Je závislá na letištích v jiných regionech.

Valašsko nabízí také bezmála 10 kilometrů kvalitních cyklostezek a desítky kilometrů cyklotras. [21]

4.2.2 Ubytovací služby

Jedním a ne málo významným prvkem cestovního ruchu jsou ubytovací zařízení. Ubytovat se můžete hned v několika hotelech, ubytovnách a chatových osadách. V regionu Valašska je k dispozici přes 13 000 lůžek v 350 ubytovacích zařízeních všech úrovní. Sportovněji založeným návštěvníkům se nabízí cca 10 kempů a autokempů. Kromě toho je možno využít ubytování v soukromí, nebo na vesnických farmách a usedlostech, populárních v současné době v rámci agroturistiky. Samozřejmostí jsou místní hotely, penziony, rekreační střediska a turistické ubytovny.

Z tabulky č. 11. můžeme vyčíst, že v turistické oblasti Valašsko je celkem 146 hromadných zařízení, 71 hotelů, 1 čtyřhvězdičkový hotel, 70 penzionů, 75 ostatních ubytovacích zařízení, 10 kempů, 20 turistických a chatových osad a 45 ostatních ubytovacích zařízení. V příloze II. je veškerý seznam hotelů a hostelů v turistické oblasti Valašsko.

Tab. 11. Přehled počtu ubytovacích zařízení¹⁷

Hromadná ubytovací zařízení cestovního ruchu podle kategorie								
hromadná ubytovací zařízení celkem	hotely a podobná zařízení celkem	hotely *****	hotely ****	ostatní hotely a penziony	ostatní ubytovací zařízení celkem	kempy	chatové osady a turistické ubytovny	ostatní zařízení nspecifikovaná
146	71	-	1	70	75	10	20	45

¹⁷ Zdroj: Český statistický úřad

Turistická oblast Valašsko nabízí mnoho ubytovací kapacit (Tab. 12.). V porovnání ubytovacích kapacit ve Zlínském kraji správní oblast města Rožnov pod Radhoštěm byla na prvním místě v počtu ubytovacích zařízení. Oblast města Karolinka v turistické oblasti Valašsko - Hornovsacko se umístila na třetím místě v množství ubytovacích zařízení. Dále pak Vsetín, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí. Poslední město co do počtu ubytovacích kapacit je Horní Lideč a Broumov-Bylnice. [19]

Tab. 12. Rozmístění ubytovacích kapacit ve Zlínském kraji podle správních obvodů pověřených obecních úřadů k 20. 2. 2005¹⁸

Pověřený obecní úřad	Počet zařízení	Počet pokojů	Počet lůžek	Počet pracovníků
Rožnov pod Radhoštěm	80	1 617	4 927	456
Karolinka	43	689	2 139	283
Vsetín	27	385	1 180	123
Vizovice	12	284	847	82
Valašské Klobouky	8	150	564	76
Valašské Meziříčí	14	222	517	58
Horní Lideč	5	91	276	34
Brumov - Bylnice	5	60	224	19

Z autokempů můžeme vyjmenovat například Autokemp Kněhyně, Autokemp Semetín, Autokemp Sport Rožnov pod Radhoštěm, Autokemp U splavu, Autokemp Velké Karlovice, aj. Také se můžeme ubytovat v chalupách a chatách. Na Valašsku máme široký výběr ať už v tradičních valašských dřevěnicích, nebo nově postavených chalupách. Můžeme jmenovat Chalupa Prorok, Chata Soláň, Valašská srubovice, atd.

¹⁸ Zdroj: Registr ubytovacích jednotek k 20. 2. 2005

Obr. 7. Horská chata Javorka¹⁹

Na Valašsku se také dá ubytovat v soukromí například v SKI-RANČ, Usedlost u Nováků. Ubytovaní nabízí také Valašská Koliba ve Valašském Meziříčí a Koliba Kordulka v Rožnově pod Radhoštěm, horská chata Javorka (Obr. 7.).

Příkladem bych jmenovala třeba hotel Tatra ve Velkých Karlovicích. Celková kapacita je hotelu 88 lůžek a 58 přistýlek. Je to nejlépe vybavené relaxační centrum v regionu. Hotel nabízí hydromasážní vany whirlpool, dále je tu finská sauna, parní aromatická lázeň, floating tank, perličková koupel, suché uhlíčité koupele, rašelinové zábaly, senné zábaly a voskové zábaly, fitness centrum, relaxační solárium, kyslíková terapie, magnetoterapie, lymfomasáže, specializované masáže. V zimním období jsou k dispozici terény pro sjezdové lyžování s vleky o délce až 1000 m, přímo u hotelu je hotelový vlek o délce 200 m. V létě hotel nabízí tenisový kurt, minigolf, ruské kuželky, dětské hřiště s prolézačkami a houpačkami.

Dalším hotelem je Horský hotel Jelenovská **** Valašské Klobouky. Areál hotelu „Jelenovská“ svou kapacitou ubytování (150 lůžek) a svým dokonalým zázemím (venkovní a vnitřní bazén, kuželna s dvěma dráhami, posilovna, 2 tělocvičny, 2 sportovní hřiště, kulečnick), rekondačním a rehabilitačním střediskem (masáže, perličkové vany, skotský

¹⁹ Zdroj: www.javorka.cz

střík, parafínové zábaly, sauna, posilovna pro rekondiční cvičení) a nádherným okolím uspokojí i ty nejnáročnější klienty. [19]

4.2.3 Stravovací služby

Stravovací služby jsou důležité jak pro cestovní ruch, tak k zajištění základních potřeb lidí. Vedle ubytovacích zařízení je pro návštěvníky turistické oblasti Valašsko podstatné stravování v místě ubytování a v dalších zařízeních. Více než 58 % ubytovacích zařízení v České republice totiž stravování neposkytuje. Ve Zlínském kraji tento podíl činí 54 %, což je srovnatelné se sousedními kraji, vyjma Moravskoslezského, kde je stravovací servis poskytován ve více zařízeních.

Je mnoho míst, kde se můžete stravovat. Ať už jsou to třeba bary, kterých je na Valašsku 5, cukrárny v počtu 2, čajovny jsou 4, hostinců a hospod je 15, hotelová restaurace pro veřejnost je jenom jedna. Kavárny 4, motorestů najdeme v turistické oblasti 5, restaurací je 62, rychlých občerstvení 7 a 3 vinárny. Hlavním „tahounem“ cestovního ruchu ve stravování jsou restaurace. Najíst se můžeme v restauracích: restaurace Astra, restaurace Na Špici, restaurace Pod Černým, restaurant Zlaté časy, restaurace – penzion u Hromadů (obr. 8.) a další. Celkový výčet restaurací v turistické oblasti Valašsko je v příloze III. [19]

Obr. 8. Restaurace – penzion u Hromadů²⁰

4.2.4 Doplnková zařízení

K doplňkovým zařízením se můžou počítat zařízení, která se někdy stávají součástí cestovního ruchu. Mohou tak zvýšit jak atraktivitu střediska, nebo oblasti. Mezi doplňkové zařízení patří například lyžařský vlek, kulturní domy, koupaliště, tenisové kurty, fotbalové hřiště, apod. K zařízením, které můžeme zařadit jako doplňkové zařízení můžeme počítat poštu, obchodní domy a také zdravotní střediska a spoustu jiných zařízení.

Jedním z nejdůležitějších doplňkových zařízení patří sportovní centra a areály. V turistické oblasti Valašsko je několik center. Nejvíce je Lyžařských areálů 22. Tady můžeme jmenovat např. lyžařský areál Bílá, Soláň, Kohútka (obr. 9.). Dalším doplňkovým zařízením je fitness center 21, koupališť a bazénů 17, dále arobik center 2, bowlingových center je 7, golfových hřišť 4, indoor cycling 3, jizdárny a koňské ranče 15, lezecká stěna je 1, minigolfové kluby jsou 2, motokár je 2, víceúčelových hal je 9, painballových hřišť 8, squash a ricochet 7, stadionů 8, střelnice a lukostřelnic 3, tenisových kurtů a hal 11.

²⁰ Zdroj: www.uhromadu.wz.cz

Obr. 9. Vlek u horské chaty Kohútka²¹

Dalším doplňkovým zařízením jsou poštovní služby. Valašsko má 44 poštovních a doručovatelských služeb. Pak jsou to zdravotní zařízení, záchranné služby jsou 2, nemocnice 2, lékařských ordinací je 284. Dalším doplňkovým zařízením jsou banky, na Valašsku je jich 7. Obchodních domů je 18. Dalším doplňkovým zařízením jsou cyklostezky.

V turistické oblasti je mnoho značených cyklostezek např. Cyklotrasa č. 472 - Kolem Vsetínské Bečvy, Cyklotrasa č. 6009 - Valašská Bystřice - Paseka, Cyklotrasa č. 6012 Val. Meziříčí - Rožnov pod Radhoštěm, Cyklotrasa č. 6013 Rožnov pod Radhoštěm - Třeštík, Cyklotrasa č. 6014 Rožnov pod Radhoštěm - Soláň, rozcestí, Cyklotrasa č. 6016 - Rožnov pod Radhoštěm, Cyklotrasa č. 6018 - Bystřička - Brňov, Cyklotrasa č. 6018 Jarcová - Jablůnka - Mikulůvka, Cyklotrasa č. 6117 Vsetín - Halenkov - Vsetín, Cyklotrasa č. 6118 Vsetín - Hošťálková - Vsetín, Cyklotrasa č. 6119 - Ze Vsetína do Vsetína, Cyklotrasa č. 6120 Vsetín-Sychrov - Vsetín-Ohrada, Cyklotrasa č. 6121 Vsetín-Trávníky - Chléviska - Vsetín-Trá, Cyklotrasa č. 8 - Vsetínskými vrchy, Cyklotrasa č. 6015 - Okolo Horní Bečvy, Cyklotrasy, Okolo Hošťálkové - po stopách formanské cesty, Okruh Horní Lideč - Hornolidečská magistrála, okruh Radhošťoským hřebenem, Polanecký okruh Hornolidečské magistrály, Rožnovská podkova, Trasa č. 472 (červená)-Ústí u Vsetína - Třeštík, Trasa č. 501 (červená) Valašské Meziříčí -Vsetín, Z Léskového na Lemešnou a zpět, Z Léskového na Třeštík a zpět, Ze Vsetína do Frenštátu p. R.

²¹ Zdroj: www.kohutka.cz

Dále můžeme využívat golfové hřiště. Golfové hřiště hotelu Horal ve Velkých Karlovicích a Valašský golfový klub v Rožnově pod Radhoštěm, squash ve Sportovním centru Bobrky ve Vsetín, Sqashový kurt v hotelu Horal ve Velké Karlovice a Squash v Pohodě na Vsetín. Tenis si můžeme zahrát na Antukovém kurtu ve Valašské Senici, v Hotelu a restauraci U Vychopňů - kurty na Vsetíně, v sokolovně Vsetín, ve Sportovním Centru Bobrky na Vsetíně, ve sportovním areálu Ohrada na Vsetíně, v tenisovém Centru Zašová, Tenisové kurty v Rožnově pod Radhoštěm, v Pozdřechově, Tenisové kurty Machůzky. Dále jsou tady Tenisové kurty v obci Nový Hrozenkov, Tenisové kurty Vsetín, Tenisový kurt Beskydského hotelu RELAX****, Tenisový kurt hotelu Horal, Tenisový kurt v obci Francova Lhota.

Tab. 13. Přístupné památky v turistické oblasti Valašsko ²²

Region	Zámky	Hrady	Zříceniny	Ostat. pam.	Celkem
Valašsko	4	0	0	0	4
Zlínský kraj	11	2	4	8	25

Na území turistické oblasti Valašsko je mnoho kulturních a historických památek (Tab. 13.). Z celkového množství jsou dnes zpřístupněny jen 4 zámky. Valašsko je s počtem historických památek na tom nejhůře ze Zlínského kraje. [19]

4.2.5 Informační centra

Síť informačních center je nástrojem rozvoje cestovního ruchu zabezpečujícím kontakt návštěvníků se subjekty cestovního ruchu v regionu. Obecným posláním informačních center je nabízet bezplatný informační servis turistům a místním občanům. Poskytovat informace o příslušném místě a jeho okolí, o ubytovacích zařízeních, restauracích, kulturních památkách, turistických místech atd.

²² Zdroj: Vlastní zpracování

V České republice je dle údajů České centrály cestovního ruchu 362 míst poskytujících tyto služby, přičemž v turistické oblasti Valašsko jsou evidována 4. Reálně je jich víc, ale ne všechny jsou evidovány v ČCCR. Počet informačních center vzhledem k velikosti turistické oblasti Valašsko je nedostačující. Během příštích let by měla mít informační centrum každá obec.

Přehled poskytuje údaje o nejvýznamnějších informačních centrech (Tab. 14.). Šetření proběhlo v 6 místech (tedy více než eviduje ČCCR) s následujícími výsledky.

Tab. 14. Charakteristika informačních center v turistické oblasti Valašsko ²³

Město/obec	Počet pracov.	Jazyková vybavenost	Poč. nabízených produktů ročně	Prům. počet návštěv denně
Vsetín	2	A	cca 60	40 – 120
Valašské Meziříčí	1	A, N, Pol.	cca 80	20 – 30
Rožnov p.R.	2	A, N	200 – 300	100 – 200
Velké Karlovice	7	A, N, Rus., Pol.	10 – 15	50 – 60
Valašská Bystřice	1	A	90 – 120	40 – 50
Horní Lideč	1	-	45	40 – 50

Informační centra jsou účelně spojena s poskytováním dalších služeb kulturního charakteru. Sloučení jejich činnosti s dalšími službami z nich činí místní kulturní a společenská centra, která pořádají řadu zajímavých akcí. [19]

²³ Zdroj: www.bezkydy-valascko.cz

5 ANALÝZA CESTOVNÍ RUCH V REGIONU VALAŠSKA

Jako metodu analýzy cestovního ruchu použijí SWOT analýzu.

5.1 Silné stránky

- Historické kulturní bohatství na území Valašska.
- Přírodní potenciál.
- Tradice konání kulturních akcí – propagace Valašska.
- Vysoký potenciál pro podnikání a tvorbu zaměstnanosti.
- Dobré podmínky pro hipoturistiku.
- Vysoký podíl různorodých služeb na struktuře podnikání.
- Rozvinuté malé a střední podnikání.
- Poloha regionu (vzhledem ke slovenskému trhu).
- Potenciál pro rekreaci a turismus ve Valašském regionu.
- Pestrá nabídka cestovního ruchu relativně v malém prostoru.
- Historické, kulturní a folklórní atraktivity.
- Image lyžařského regionu.
- Organizování kulturních akcí nadnárodního významu.
- Současný vstup se Slovenském do EU.
- Hustá síť turistických stezek.
- Vhodné terénní podmínky pro cykloturistiku.
- Krajské kuchyně, gastronomické zvláštnosti, ojedinělosti.
- Obliba tzv. „prodloužených víkendů“.
- Příjemné a zdravé klima, kvalitní životní prostředí.
- Bohatá kulturní tradice turistické oblasti Valašsko (památky, řemesla, kultura,...).

5.2 Slabé stránky

- Nízká profesionální úroveň personálu v zařízeních cestovního ruchu, neznalost cizích jazyků.
- Malý počet produktových balíčků.
- Nedostatečná sportovní infrastruktura (vleky, sportovní zařízení atd.).
- Nevyhovující struktura ubytovacích zařízení (chybí hotely s více hvězdičkami).
- Špatná dopravní dostupnost a prostupnost.
- Nízká kvalita, rozsah služeb.
- Nedostatečné informační systémy pro návštěvníky regionu Valašsko.
- Nedostatečná úroveň a nejednotnost propagace.
- Špatná úroveň udržování lyžařských a běžeckých stezek.
- Nízká flexibilita pracovní síly.
- Nízké využívání obnovitelných zdrojů, které Valašsko nabízí.
- Špatná protipovodňová ochrana (v důsledku povodní z roku 1997).
- Poškození kulturních a veřejných prostranství (v důsledku vandalismu).
- Nedostatečná infrastruktura pro bezmotorovou dopravu (cyklostezky, cyklotrasy).
- Stavebně technický stav kulturních a sportovních zařízení.
- Nedostatečná spolupráce okolních regionů, i zahraniční spolupráce (Slovenská republika).
- Nízká spolupráce podnikatelského sektoru s veřejným sektorem při plánování rozvoje regionu
- Absence hotelů třídy ***** zejména pro potřeby firemní a kongresové turistiky.
- Absence mezinárodního letiště.
- Ekonomicky velmi slabý region (vyjma městských aglomerací).
- Velmi nízký podíl zahraničních návštěvníků.
- Vysoké procento jednodenních návštěvníků.

- Absence kvalitních kempů a chatových osad.

5.3 Příležitosti

- Rekvalifikace pracovních míst podle potřeb trhu práce.
- Zlepšení propagace regionu Valašska.
- Zlepšení spolupráce podnikatelského sektoru s veřejným sektorem.
- Zlepšení spolupráce okolních regionů a zahraniční spolupráce.
- Využití prostředků z Evropské unie a dalších jiných zdrojů.
- Rostoucí zájem obyvatel České republiky o region Valašsko.
- Současný vstup do schengenského prostoru odstranil hraniční přechody (Slovensko).
- Rozvoj telekomunikací.
- Investice do silniční infrastruktury.
- Získání zahraničních investorů.
- Možnost výrazného růstu zaměstnanosti ve sféře služeb cestovního ruchu.
- Možnost výrazného zvýšení počtu zahraničních turistů v regionu.
- Restrukturalizace současné vysoké ubytovací kapacity na ubytování vyšší třídy (hotely *** a ****).

5.4 Hrozby

- Neúspěch v získávání dotačních prostředků pro zlepšení kvality nebo rozšíření kultury, sportu.
- Odliv pracovní síly do hospodářsky silnějších regionů z důvodu vyšších mezd.
- Úbytek pracovní síly zapříčiněn stárnutím obyvatelstva.
- Neúspěch při čerpání finančních prostředků z dotačních zdrojů Evropské unie a jiných dotačních zdrojů.

- Zánik kulturních a veřejných prostranství.
- Poškození zdrojů cestovního ruchu vlivem neorganizovaného rozvoje.
- Sílící pozice a rozvoj konkurenčních regionů (tuzemsko, slovenský trh).
- Omezování rozsahu základních služeb včetně dopravy.
- Růst počtu sociálně nepřízpůsobivých obyvatel.
- Ohrožení zdraví.
- Neobnovování silniční infrastruktury.
- Ohrožení zdraví a majetku obyvatelstva při nerealizaci protipovodňových opatření.
- Zánik památek v důsledku devastace a podinvestování.
- Útlum letní turistiky u nádrží s nekvalitní vodou.
- Kolize intenzivního rozvoje cestovního ruchu v oblastech ochrany přírody.
- Nerozvinutí produktu kongresová a firemní turistika díky absenci kongresových prostor a hotelové.
- Kapacity hotelů třídy *** a ****.
- Absence cílové skupiny návštěvníků využívající pro pobyt kvalitní kempy a chatové osady.
- Cílové skupiny zahraničních turistů – Německo, Nizozemsko.

6 STRATEGICKÉ CÍLE A PRIORITY

6.1 Vize

Strategická vize turistické oblasti Valašsko:

Do budoucna bude dobře vybavenou a velmi vyhledávanou turistickou oblastí pro návštěvníky s cílem trávení aktivní i pasivní dovolené.

6.1.1 Globální cíle

- **Zvýšit počet ubytovaných hostů a prodloužit průměrnou délku pobytu.**
Vyjádřeno počtem návštěvníků.
- **Zvýšit konkurenceschopnost turistické oblasti Valašsko jako destinace cestovního ruchu.**
Zvýšení příjmů z cestovního ruchu.
- **Zvýšit zaměstnanost v cestovním ruchu.**
Vytvoření nových pracovních míst v cestovním ruchu.

6.2 Strategické cíle

Ze SWOT analýzy vyplývají nedostatky cestovního ruchu v turistické oblasti Valašsko. Strategické cíle jsou základní výdajové tendence rozvoje cestovního ruchu v turistické oblasti Valašsko.

Cíl č. 1 – Budování a zkvalitnění infrastruktury.

Z analýzy vyplývá, že v turistické oblasti chybí kvalitní infrastruktura. Proto se musíme zaměřit na zejména na budování turistické infrastruktury, jako například dopravní infrastruktura, ubytovací a stravovací služby, skiturismus, cyklo, hipo a klasický turismus, dále stavby cestovního ruchu jako přístřešky, odpočívadla, naučné stezky.

Cíl č. 2 – Rozšiřování nabídky služeb cestovního ruchu.

Tady je potřeba zaměřit se na požadavky účastníků cestovního ruchu. Je potřeba rozšířit relaxační a volnočasové aktivity. Budování a zkvalitňování koupališť, sportovišť, kulturních areálů, lyžařských vleků aj. Udržování a ochrana kulturních památek.

Cíl č. 3 – Marketing a řízení.

Je potřeba vnitřní i vnější propagace turistické oblasti Valašsko. Vyhotovení materiálu propagujících turistickou oblast Valašsko, propagace turistické oblasti na tuzemských i zahraničních výstavách cestovního ruchu. Také zdokonalit internetovou propagaci.

6.3 Strategické priority

Na základě strategických priorit jsem vymezila 4 priority.

Priorita č. 1 – Dopravní infrastruktura**Cíle:**

- Zajistit obnovu a modernizaci silnic první třídy silnice I/57 Valašské Meziříčí - Vsetín - Horní Lideč a I/69 Vsetín – Vizovice s ohledem na zlepšení vzájemné propojení turistických center a napojení na rychlostní komunikace R (48) a R(49), dále pak napojení na nadregionální silniční síť ve směru Zlín a Olomouc.
- Zajistit obnovu a modernizaci silnic druhé třídy s ohledem na zlepšení dostupnosti turistických atraktivit pro cestovní ruch.
- Podpořit rozvoj cyklistické stezky podél Bečvy, za účelem zvýšení atraktivity a dostupnosti turistiky včetně zlepšení využití volného času obyvatelstva.
- Budování parkovišť a odstavných ploch u kulturních památek.

Aktivita:

- Rekonstrukce a modernizace souvislých úseků silnic II. a III. třídy s cílem zlepšení dostupnosti včetně napojení na hlavní silniční tahy.

- Zpracování projektů a provedení dalších příprav nezbytných pro zahájení výstavby cyklistických stezek.
- Výstavba regionálně významných cyklistických stezek podél Bečvy.
- Vytvoření systému výchozích parkovišť k turistickým cílům, trasám a aktivitám.

Priorita č. 2 - Rozvoj oblastí

Cíle:

- Dobudovat a modernizovat veřejnou infrastrukturu pro rozvoj cestovního ruchu a volnočasových aktivit. Dobudování a modernizace objektů využívaných pro cestovní ruch včetně parkovišť.
- Zatraktivnit prostředí měst, obcí a venkova prostřednictvím investic do veřejných ploch a prostranství včetně zlepšení veřejných služeb s tím souvisejících.
- Zlepšit a sjednotit informační systémy v cestovním ruchu.
- Rekonstruovat kulturní, technické a historické památky a vytvořit podmínky k jejich ekonomickému využití.

Aktivity:

- Příprava projektů přispívajících ke zvýšení atraktivity území pro cestovní ruch.
- Příprava integrovaných projektů v uvedených oblastech za účelem zajištění provázanosti jednotlivých projektů.

Priorita č. 3 – Rozšiřování nabídky služeb cestovního ruchu

3. 1. Široká celoroční nabídka turistických aktivit

Cíle:

- Zvýšení celkového počtu turistů ze vzdálenějších oblastí České republiky a zahraničí.
- Prodloužení délky jejich pobytu.
- Vytváření zařízení specializovaných na zdravotně rehabilitační, rekondiční a kondiční pobyty – wellnes.

Aktivity:

- Aktivní podpora aktivit rozšiřujících nabídku na území turistické oblasti Valašska.
- Vytvoření fondu a nastavení pravidel podpory aktivit cestovního ruchu.

3. 2. Kulturní bohatství turistické oblasti Valašska**Cíle:**

- Využití silného kulturního bohatství.
- Využití tradičních folklórních prvků pro rozvoj poznávacího a venkovského cestovního ruchu.

Aktivity:

- Zakládání a podpora festivalů s prvky tradic.
- Vytvoření nabídky kulturních a společenských akcí a jejich pravidelná obnova.
- Podpora agroturistiky.

Priorita č. 4 – Marketing a řízení**4. 1. Turistická informační centra****Cíle:**

- Podpořit vznik a rozvoj turistických informačních center tak aby pokrývaly celou turistickou oblast Valašsko.
- Podporovat rozvoj spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem v rámci rozvojových sdružení.
- Realizovat aktivity na podporu produktů a zajištění jejich koordinovaného marketingu.

Aktivity:

- Vypracovat projekt na vytvoření či posílení spolupráce na úrovni oblastí.
- Příprava jednotlivých aktivit a projektů na podporu produktů a zajištění jejich marketingu.

4. 2. Rozvoj lidských zdrojů

Cíle:

- Podporovat systémový rozvoj lidských zdrojů prostřednictvím koordinace.
- Aktivní přípravy programů pro rozvoj lidských zdrojů v cestovním ruchu.

Aktivity:

- Realizovat nabídku vzdělávacích programů v rámci uceleného systému vzdělávání na úrovni kraje.

4. 3. Cílená propagace mikroregionu

Cíle:

- Vytváření image turistické oblasti Valašsko jako významné turistické destinace.
- Realizace komplexního informačního a rezervačního systému.
- Zlepšení monitoringu cestovního ruchu v turistické oblasti Valašsko.
- Koordinovaná prezentace produktů a produktových balíčků v turistické oblasti Valašsko.

Aktivity:

- Vyhotovení marketingového plánu a následné vytvoření společných propagačních materiálů, jejich distribuce.
- Spolupráce s kabelovými televizemi a dalšími médii.
- Zapojení se v rámci propagačních aktivit do aktivit Zlínského a Moravskoslezského kraje, příhraniční spolupráce se Slovenskou republikou.
- Monitoring profilu prostřednictvím pravidelných terénních šetření a sběru dat.

7 PROJEKTY V NOVÉM HROZENKOVĚ

Na závěr jsem si vybrala plánované projekty v městysi Nový Hrozenkov. Vybrala jsem jenom projekty které ovlivní cestovní ruch.

1. Sedačková lanovková dráha – a parkoviště Vranča – Portáš.

Celkové náklady 91 035 000. Vlastní zdroje 13 655 000. Termín realizace od roku 2008 do roku 2010.

2. Protažení silnice 3. tř. údolí Vranča.

Celkové náklady 12 500 000. Vlastní zdroje 1 500 000. Termín realizace od roku 2009 do roku 2010.

3. Inženýrské sítě, chodníky, zpevněné plochy, osvětlení.

Celkové náklady 8 500 000. Vlastní zdroje 4 000 000. Termín realizace od roku 2009 do roku 2012.

4. Místní komunikace z parkoviště v sedle - Portáš.

Celkové náklady 8 500 000 tisíc. Vlastní zdroje 1 500 000. Termín realizace od roku 2010 do roku 2013.

5. Cyklostezka Bečva. Celkové náklady hradí sdružení Horní Vsacko.

Termín realizace od roku 2009 do roku 2010.

6. Sedačková lanovková dráha SKI Centrum – Kohůtka.

Celkové náklady 70 000 000. Vlastní zdroje 35 000 000. Termín realizace od roku 2008 do roku 2009.

7. Revitalizace areálu vodních sportů Na stanoch.

Celkové náklady 52 508 000. Vlastní zdroje 2 788 000. Termín realizace od roku 2008 do roku 2010.

8. Rekonstrukce bytových objektů pro pracovníky CR.

Celkové náklady 4 000 000. Vlastní zdroje 3 000 000. Termín realizace 2012.

9. Rozšíření kulturně společenského areálu za Lidovým domem.

Celkové náklady 2 500 000. Vlastní zdroje 1 500 000. Termín realizace od roku 2010 do roku 2012.

10. Výstavba víceúčelové sportovní haly.

Celkové náklady 60 600 000. Vlastní zdroje 30 000 000. Termín realizace od roku 2010 do roku 2013.

11. Naučná stezka Přátelství Javorníky.

Celkové náklady 400 000. Vlastní zdroje 200 000. Termín realizace od roku 2010 do roku 2012. [23]

Podle mého názoru největší přínos v cestovním ruchu pro Nový Hrozenkov bude projekt č. 7. revitalizace areálu vodních sportů Na Stanoch. Přinese to nová pracovní místa, zlepšení hygienických požadavků turistů a rezidentů. Rozšíření vodních sportovních možností, rozšíření stravovacích zařízení, ať už kvalitou a nebo množstvím. Zvýšení ubytovacích kapacit, sportovní zájmů, volno časových aktivit návštěvníků a rezidentů v této lokalitě.

Lokalita Kohútka - Portáš je turisticky významná lokalita pro zimní i letní turistiku pro velkou část Zlínského kraje. Nachází se na hranici se Slovenskou republikou. Sedačkové lanovky Kohútka a Portáš budou vyvážené k potřebám ekologické ochrany krajiny. Atraktivita krajiny je výjimečná kvalitou přírody. Neukáznění turisté nedbají na ráz krajiny a svým jednáním znehodnocují krajinu. Vystavěním lanovky bude menší nápor na ekologii území. Dalším plusem pro výstavu je přilákání turistů ve formě nové atrakce a také možnost jednodenního výletu.

Ale podle mého názoru dvě lanovky, jedna sedačková lanovková dráha SKI Centrum – Kohútka a druhá sedačková lanovková dráha – Portáš jsou celkem zbytečné. Kdyby se oba subjekty domluvily, stačila by jedna a mohla by dokonale pokrýt požadavky turistů.

Výstavba víceúčelové haly přispěje k rozvoji Nového Hrozenkova a také cestovního ruchu v okolí, protože zde není žádná jiná víceúčelová hala. V Novém Hrozenkově není tělocvična vyhovující školním účelům a proto by škola mohla využívat tuto víceúčelovou halu.

Projekt č. 9. Rozšíření kulturně společenského areálu za Lidovým domem představuje taktéž krok k rozvoji cestovního ruchu. V Lidovém domě se hrávalo divadlo a kino a tyto akce byly hodně navštěvovány. Rozšíření a oprava kulturně společenského areálu povede znovu k využívání prostoru ke kulturním akcím.

Městys Nový Hrozenkov se těmito projekty otevírá rozvoji cestovního ruchu a přílivu investic do oblasti s možností celoročního vyžití půvabné krajiny Valašska.

ZÁVĚR

V diplomové práci jsem se zabývala Analýzou předpokladů cestovního ruchu v regionu Valašska. Turistická oblast Valašsko je velmi přitažlivá oblast, která má návštěvníkům určitě co nabídnout.

Diplomová práce prokázala, že hlavní potenciál turistické oblasti Valašsko pro rozvoj cestovního ruchu je ve velmi rozmanitém terénu, v příznivých klimatických podmínkách a neporušené přírodě. Turistická oblast také nabízí specifickou architekturu a kulturně-historické památky.

Dalším, ne málo významným tahounem cestovního ruchu v turistické oblasti Valašsko je sportovní využití, ať už lyžařské podmínky, turistické podmínky, cyklostezky, cyklotrasy a turistika všeho druhu.

Pokud však chceme tento potenciál maximálně využít musíme se zaměřit na ubytovací zařízení. Zvýšit počet lůžek, výstavbu hotelů třídy *** a **** , nebo modernizace stávajících. Zkvalitnit dopravní infrastrukturu a doprovodné zařízení (parkoviště, odpočívadla, aj.). Také je třeba zvýšit úroveň stravovacích zařízení. Základní vizí je vytvořit z tohoto regionu atraktivní lokalitu zajímavou nejen pro domácí obyvatele, ale také pro tuzemské i zahraniční návštěvníky, s bohatou nabídkou sportovního vyžití, poznání i poučení, místo, kde se navazuje na bohaté kulturní tradice a spolkový život. Důležitá je postupná změna na moderní region, kde se daří cestovnímu ruchu a jsou zde vytvořeny všechny žádoucí infrastrukturní podmínky pro celoroční turistiku a sport při zachování přírodních předností regionu.

Dnes už je zřejmý zájem představitelů regionu o rozvoj cestovního ruchu v regionu Valašska. Ukázkou toho je velké množství projektů které jsou v realizaci a pomáhají rozvoji cestovního ruchu turistické oblasti Valašsko.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [2] MIKULCOVÁ, M., GRACLÍK, M. Kulturní toulky Valašskem. 1. vyd. Frýdek - Místek: Alpress, s. r. o., 2001. ISBN 80-7218-649-3.
- [2] NEKUDA, V. Okres Vsetín. 1. vyd. Lanškroun: TG TISK, s. r. o., 2002. 964 s. ISBN 80-7275-024-0.
- [3] MIKULÁŠTÍK, T. Muzea a galerie Zlínského Kraje. Uherské Hradiště: RUTURO, s. r. o. ISBN 80-86867-01-3.
- [4] HESKOVÁ, M. Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy. Praha: Fortuna, 2006. 223 s.
- [5] BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace. Praha: Karolinum, 2002. 211 s.
- [6] PALATKOVÁ, M. - Marketingová strategie destinace cestovního ruchu : jak získat více příjmů z cestovního ruchu. Praha : Grada, 2006. 341 s.
- [7] HLADKÁ, J., Technika cestovního ruchu. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 1997. 161 s. ISBN 88-7169-476.
- [8] ŠUMBEROVÁ, P., KOZÁK, V. Základy marketingu. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2001. 101 s. ISBN 80-7318-011-4.
- [9] HAMPL, M. - Regionální vývoj : specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie. Praha : DemoArt, 2001. 328 s.
- [10] WOKOUN, R. a kolektiv. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 3. vyd. Praha: IFEC 2001. 266 s. ISBN 80-86412-08-3.
- [11] *Český statistický úřad Zlín* [online]. Český statistický úřad, c2008 [cit. 2008-1-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/okresy>>.
- [12] FORET, M., FORETOVÁ, V. Jak rozvíjet místní cestovní ruch. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2001. 178 s. ISBN 80-247-0207-X.
- [13] *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky , c1996-2006 [cit. 2008-2-16]. Dostupný z WWW: <www.mmr.cz>.

- [14] *Centrum pro regionální rozvoj České republiky* [online]. c2004 [cit. 2008-1-16]. Dostupný z WWW: <www.crr.cz>.
- [15] *Sigmám* [online]. Sigmám [cit. 2008-2-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.sigmin.cz/cs/>>.
- [16] *Business.center.cz* [online]. Business.center.cz [cit. 2008-1-16]. Dostupný z WWW: <<http://business.center.cz/business/pojmy/p1834-motel.aspx>>.
- [17] *Albatrostravel* [online]. Albatrostravel [cit. 2008-2-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.albatrostravel.cz/cesty-s-albatrosem/co-je-ekoturistika.html>>.
- [18] *Wikipedie* [online]. Wikipedie [cit. 2008-1-16]. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Trvale_udr%C5%BEiteln%C3%BD_rozvoj>.
- [19] *Beskydy-valašsko* [online]. Beskydy-valašsko [cit. 2008-3-6]. Dostupný z WWW: <<http://www.beskydy-valassko.cz>>.
- [20] *Zlínský kraj* [online]. Zlínský kraj [cit. 2008-3-8]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-zlinsky.cz>>.
- [21] *Vsetín* [online]. Vsetín [cit. 2008-1-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.mestovsetin.cz>>.
- [22] *Sčítání lidí, domů a bytů* [online]. Sčítání lidí, domů a bytů [cit. 2008-3-7]. Dostupný z WWW: <http://www.czso/sldb/sldb.nsf/i/scitani_lidu_2001>.
- [23] *Integrovaný plán rozvoje městyse Nový Hrozenkov do roku 2015*. Praha: Galaconstult, 2008. 19 s.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČCCR	Česká centrála cestovního ruchu.
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic.
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj.
ČSÚ	Český statistický úřad.
VMP	Valašské muzeum v přírodě.
CR	Cestovní ruch.
EU	Evropská unie.
ČR	Česká republika.
CRR ČR	Centrum pro regionální rozvoj České republiky.
CHKO	Chráněná krajinná oblast.
SR	Slovenská republika.
Atd	A tak dále.
Apod	A podobně.
NUTS	Územní jednotky.
Aj	A jiné.
%	Procenta.
°C	Stupně celsia.
SLDB	Sčítání lidí, domů a bytů.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Valašsko	36
Obr. 2. Míra nezaměstnanosti podle vzdělání	47
Obr. 3. Panská sýpka z Rožnovského skanzenu	58
Obr. 4. Dřevěný kostel ve Velkých Karlovicích	59
Obr. 5. Dopravní obslužnost	63
Obr. 6. Železniční síť	64
Obr. 7. Horská chata Javorka	67
Obr. 8. Restaurace – penzion u Hromadů	69
Obr. 9. Vlek u horské chaty Kohútka	70

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Počet obyvatel k 1. lednu 2007	44
Tab. 2. Obyvatelstvo v okrese Vsetín v letech 2001 – 2006 (k 31. 12.)	45
Tab. 3. Střední školy v okrese Vsetín	45
Tab. 4. Obyvatelstvo podle stupně vzdělání	46
Tab. 5. Uchazeči o zaměstnání ve Zlínském kraji a okrese Vsetín k 30. 6. 2007	47
Tab. 6. Počet domů v okrese Vsetín	48
Tab. 7. Obydlené byty podle právního důvodu užívání a velikosti bytu	49
Tab. 8. Počet průmyslových podniků	50
Tab. 9. Předpokládaný rozměr zemědělského a lesního půdního fondu ve střednědobém časovém horizontu	52
Tab. 10. Délka komunikací	64
Tab. 11. Přehled počtu ubytovacích zařízení	65
Tab. 12. Rozmístění ubytovacích kapacit ve Zlínském kraji podle správních obvodů pověřených obecních úřadů k 20. 2. 2005	66
Tab. 13. Přístupné památky v turistické oblasti Valašsko	71
Tab. 14. Charakteristika informačních center v turistické oblasti Valašsko	72

SEZNAM PŘÍLOH

- PI Města a obce v turistické oblasti Valašska.
- PII Hotely a hostely v turistické oblasti Valašska.
- PIII Restaurace v turistické oblasti Valašska.

PŘÍLOHA PI: MĚSTA A OBCE V TURISTICKÉ OBLASTI

VALAŠSKO

- Bratřejov
- Brumov-Bylnice
- Bystřička
- Dolní Bečva
- Francova Lhota
- Frenštát pod Radhoštěm
- Halenkov
- Hovězí
- Horní Bečva
- Horní Lideč
- Hovězí
- Horní Bečva
- Horní Lideč
- Hošťálková
- Huslenky
- Choryně
- Janová
- Jarcová
- Jasenná
- Jablůnka
- Kateřinice
- Karolinka
- Kelč
- Kopřivnice
- Lačnov
- Leskovec
- Lidečko
- Liptál
- Lužná
- Mikulůvka
- Malá Bystřice
- Nový Hrozenkov
- Oznice
- Poteč
- Pozdřechov
- Pržno
- Prostřední Bečva
- Ratiboř
- Rožnov pod Radhoštěm
- Růžďka
- Seninka
- Střítež nad Bečvou
- Študlov
- Štramberk
- Trojanovice
- Ublo
- Ústí
- Valašská Bystřice
- Valašská Polanka
- Valašská Senice
- Valašské Klobouky
- Valašské Klobouky
- Velká Lhota
- Veselá
- Vidče
- Vigantice
- Velké Karlovice
- Vlachova Lhota
- Vsetín
- Vizovice
- Zašová
- Zděchov
- Zubří

PŘÍLOHA PII: HOTELY A HOSTELY V TURISTICKÉ OBLASTI VALAŠSKO

- Rožnov pod Radhoštěm
- Horský hotel Hit, Horní Bečva
- Horský hotel KOH-I-NOOR Soláň, Velké Karlovice
- Horský hotel PERMONÍK, Nový Hrozenkov
- Horský hotel Portáš, Nový Hrozenkov
- Horský hotel TATRA s.r.o. ***, Velké Karlovice
- Hotel KAMU, Vsetín
- Hotel Abácie s. r. o., Valašské Meziříčí (Okres Vsetín)
- Hotel Apollo **, Valašské Meziříčí
- Hotel Bečva **, Prostřední Bečva
- Hotel Bečva **, Rožnov pod Radhoštěm
- Hotel Britannia ***, Vsetín
- Hotel Cherry, Horní Bečva
- Hotel Duo, Horní Bečva
- Hotel Čarták, Hutisko-Solanec
- Hotel Energetik, Rožnov pod Radhoštěm
- Hotel Eroplán, Rožnov pod Radhoštěm
- Hotel Formanka, Vsetín
- Hotel Galík, Velké Karlovice
- Hotel Golem, Dolní Bečva

- Hotel Horal, Velké Karlovice
- Hotel Jehličná, Valašské Meziříčí
- Hotel Kahan, Horní Bečva
- Hotel Klenov, Bystřička
- Hotel Koník, Karolinka
- Hotel Koruna **, Rožnov pod Radhoštěm
- Hotel Kotár, Prostřední Bečva
- Hotel Kratochvíl **, Velké Karlovice
- Hotel Květoň, Střítež nad Bečvou
- Hotel Labyrint, Horní Bečva
- Hotel Lanterna, Velké Karlovice
- Hotel Lidový dům, Nový Hrozenkov
- Hotel Luka Soláň, Velké Karlovice
- Hotel Magistr, Vsetín
- Hotel Mesit, Horní Bečva
- Hotel Miloňov, Velké Karlovice
- Hotel Nová Radnice, Vsetín
- Hotel Panáček, Valašské Meziříčí
- Hotel Pančava - Martin Both, Vsetín
- Hotel Pod Javorem, Velké Karlovice
- Hotel Pohoda, Horní Bečva
- Hotel Poseidon, Bystřička

- Hotel Potocký, Velké Karlovice
- Hotel Ranč U zvonu, Francova Lhota
- Hotel Sport, Vsetín
- Hotel Stadion TJ Rožnov, Rožnov pod Radhoštěm
- Hotel Troják, Hošťálková
- Hotel u Vychopňů, Vsetín
- Hotel Valaška, Horní Bečva
- Hotel Vsacan ****, Vsetín
- Turisthotel Euro **, Hutisko-Solanec

PŘÍLOHA PIII: RESTAURACE V TURISTICKÉ OBLASTI VALAŠSKO

- Asiana, Valašské Meziříčí
- Bonanza, Valašské Meziříčí
- Dělnický dům, Valašské Meziříčí
- Fontána, Valašské Meziříčí
- Grill Bar Restaurant, Terasa-herna, Rožnov pod Radhoštěm
- Hospoda Pod Vrchovinou, Valašské Meziříčí
- Hospoda "U Pavlíků", Valašská Polanka
- Hospoda "U Scheuerů", Lužná
- Hospůdka U Černých, Valašské Meziříčí
- Hostinec, Prlov
- Hostinec v Kulturním domě, Lužná
- Hostinec "U Pospíchalů", Pozděchov
- Hotel Valaška, Horní Bečva
- Imbis, Valašské Meziříčí
- Krhovjanka, Valašské Meziříčí
- Letní šenk ve Študlově, Študlov
- Manský Dvůr, Valašské Meziříčí
- Modrá hvězda, Valašské Meziříčí
- Motorest Bečvan, Horní Bečva
- Obecní restaurace, Hošťálková

- Ondráš, Valašské Meziříčí
- Penzion Na Košíkárně, Valašské Meziříčí
- Penzion Pod Stínadly, Valašské Meziříčí
- Pizzeria - bar - billiard club, Rožnov pod Radhoštěm
- Pohostinství U Ptáčků, Francova Lhota
- Rajka, Valašské Meziříčí
- Restaurace, Valašská Senice
- Restaurace "Na kopečku", Hovězí
- Restaurace a bistro Dinner, Zubří
- Restaurace Bečva, Vsetín
- Restaurace Dům Kultury, Vsetín
- Restaurace Harcovna, Rožnov pod Radhoštěm
- Restaurace hotelu Horal, Velké Karlovice
- Restaurace hotelu Lanterna, Velké Karlovice
- Restaurace hotelu Ranč u Zvonu, Francova Lhota
- Restaurace Kamenný sklípek
- Restaurace Koryčanka, Rožnov pod Radhoštěm
- Restaurace LAZ, Rožnov pod Radhoštěm
- Restaurace Luh - Bonver - Bowling centrum, Vsetín
- Restaurace Machala, Vsetín
- Restaurace Majerův dvůr, Rožnov pod Radhoštěm
- Restaurace Melody steakhaus, Rožnov pod Radhoštěm

- Restaurace Na Papírni, Jablůnka
- Restaurace Špici, Vsetín
- Restaurace Ogarův dvůr, Rožnov pod Radhoštěm
- Restaurace Pančava, Vsetín
- Restaurace Písečná, Rožnov pod Radhoštěm
- Restaurace Pod Jacovskou kulou, Jarcová
- Restaurace Pod lipou, Leskovec
- Restaurace Pod Lipůvkou, Zubří
- Restaurace Poesie, Rožnov pod Radhoštěm
- Restaurace Potůčky Vsetín, Vsetín
- Restaurace Saloon u Villiho., Francova Lhota
- Restaurace Sklář, Karolinka
- Restaurace Snaha, Vsetín
- Restaurace Solutio - hotel Vsacan, Vsetín
- Restaurace Sportimo Víceúčelová hala, Zubří
- Restaurace Stadion, Rožnov pod Radhoštěm
- Restaurace Sychrov, Vsetín
- Restaurace U Hromadů, Janová
- Restaurace U Jakešů, Rožnov pod Radhoštěm
- Restaurace U Janíků, Rožnov pod Radhoštěm
- Restaurace U Korzára, Vsetín
- Restaurace U Lva, Vsetín

- Restaurace U Muzea, Velké Karlovice
- Restaurace U Petřeků, Zašová
- Karolinka
- Restaurace U Seidlů, Lidečko
- Restaurace U Trpaslíka, Vsetín
- Restaurace U Tří slunečnic, Vsetín
- Restaurace U Vychopnů, Vsetín
- Restaurace u Štastných, Leskovec
- Restaurace v Kulturním domě, Seninka
- Restaurace v Kulturním domě, Študlov
- Restaurace Vyhlídka, Valašské Meziříčí
- Restaurace Zimní stadion, Vsetín
- Restaurace Zlaté časy, Vsetín
- Restaurace Zubřík, Velké Karlovice
- Restaurace "Galánečka", Valašská Polanka
- Restaurace "U Fusků", Valašská Polanka
- Restaurace "Šenk", Střelná
- Restaurant Frýdecký Radomír, Rožnov pod Radhoštěm
- Restaurace U Koupaliště, Valašské Meziříčí
- Rodinný pivovar Valášek, Vsetín
- Rybářský domov, Lačnov
- Silverado ranch, Horní Bečva

- Snoza, Valašské Meziříčí
- U Nemocnice, Valašské Meziříčí
- Zarhadní restaurace Oprchalová, Valašské Meziříčí
- Štěpánov, Valašské Meziříčí